

HGK-KOMORA ZAGREB

***MAKROEKONOMSKI RAZVOJ
GRADA ZAGREBA I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE
OD 2001. DO 2008. GODINE S OSVRTOM NA 2009.***

Zagreb, rujan 2009. godine

SADRŽAJ

Stranica

UVOD	3
DEMOGRAFSKI RAZVOJ <i>-Demografska kretanja i struktura stanovništva Grada Zagreba i Zagrebačke županije, 2001.-2008.</i>	4
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD <i>-Ukupan BDP Grada Zagreba i Zagrebačke županije -Granska struktura BDP-a -BDP po stanovniku -Osobna potrošnja kućanstava, 2008</i>	12
ZAPOSLENOST I NEZAPOSLENOST <i>-Kretanje zaposlenosti i nezaposlenosti u Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji, 2001.-2008.</i>	23
IZVOZNO-UVOZNA KRETANJA <i>-Robna razmjena s inozemstvom Grada Zagreba i Zagrebačke županije, 2001.-2008.</i>	28
FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA GRADA ZAGREBA I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE, 2004.-2008.	32
GOSPODARSKA KRETANJA U RAZDOBLJU I.-VI. 2009.	38
ZAKLJUČAK	47

UVOD

Grad Zagreb i Zagrebačka županija zajednički čine metropolsko područje na kojem je koncentrirano oko 25% ukupnoga stanovništva Republike Hrvatske i oko 38% svih hrvatskih poduzetnika. Njihov zajednički udjel u ukupnom bruto domaćem proizvodu RH iznosi oko 36,5%, a u ukupnom prihodu hrvatskoga poduzetništva oko 58%. U razdoblju od 2001. do 2008. godine gospodarstvo Grada Zagreba i Zagrebačke županije bilježi izrazito pozitivne učinke, uz ostvaren rast zapaženo brži od državnoga prosjeka.

Cilj ove analize je predočiti obilježja toga rasta, kroz međuzavisnost makroekonomskih agregata, kako bi se temeljem toga mogle kvalitetnije sagledati smjernice daljnjega razvoja, s tim što valja naglasiti da posljedice krize, odnosno globalnih, nacionalnih i regionalnih ograničenja zakonito trpi danas i gospodarstvo Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Što se pak budućnosti tiče, ekonomska politika Grada Zagreba i Zagrebačke županije pretpostavlja aktivni gospodarski razvitak, temeljen na ljudskim resursima, poticanju odgovarajućih djelatnosti i zaštiti okoliša, s ciljem da se dosegne vizija Zagreba kao europske metropole visokog standarda, ali i „otvorenog grada“, a Zagrebačke županije kao područja velikih mogućnosti u gospodarskom pogledu. Sve to povezano je s jačanjem poduzetničkih i infrastrukturnih kapaciteta tih dviju županija, a što se podizanja njihove konkurentnosti tiče, stručna javnost bitnim drži osnivanje novih industrija, klastera, te centara za inovacije, uz jačanje suradnje poslovnog sektora, lokalne samouprave i sveučilišta kroz tzv. „triple helix“

DEMOGRAFSKI RAZVOJ

Prema popisu stanovništva iz 2001. godine Grad Zagreb je imao 779.145 stanovnika, dok je statistička procjena za 2008. godinu bila 788.095 stanovnika, temeljena na demografskom kriteriju prirodnoga prirasta i migracijskim kretanjima. Zagrebačka županija je 2001. godine imala 309.696 stanovnika, a procjena za 2008. bila je 326.880 stanovnika. Grad Zagreb i Zagrebačka županija imali su u tom razdoblju i najveću migraciju stanovništva među županijama, ali i gledano s razine ukupne migracije, uz ostvaren pozitivan saldo (razlika između ukupnog broja doseljenih i odseljenih osoba unutar zemlje i inozemstva).

Inače, što se strukture stanovništva tiče, Grad Zagreb i Zagrebačka županija suočeni su s trendom starenja stanovništva, a to otvara pitanje provedbe mjera pronatalitetne politike na državnoj i lokalnoj razini koje će obuhvatiti društvenu skrb o djeci putem jaslica, vrtića i škola, no bitan segment za povećanje nataliteta je rast životnoga standarda, što je, pak, povezano s ukupnim gospodarskim razvitkom, te rastom BDP-a. Inače, demografska kretanja temelj su za projekciju tržišta radne snage i zaposlenosti, te važan indikator za planiranje i programiranje cjelokupnoga gospodarskog, obrazovnog, zdravstvenog, socijalnog i mirovinskog sustava, kako bi se spriječila ili ublažila diskrepancija između potreba stanovnika i njihovih zadovoljavanja na razini države i lokalnih jedinica.

Tabela 1- Stanovništvo Grada Zagreba od 2001. do 2008. godine

Stanovništvo Grada Zagreba od 2001. do 2008. godine					
Godina	Ukupno stanovnika	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast	Migracijski saldo
2001-Popis	779.145	7.013	8.040	-1.027	2.580
2002.	780.000	7.019	8.161	-1.142	-108
2003.	781.000	7.134	8.380	-1.246	2.748
2004.	782.900	7.160	7.890	-730	3.076
2005.	783.500	7.585	8.442	-857	1.114
2006.	784.900	7.563	8.214	-651	2.169
2007.	785.886	7.900	8.631	-731	2.461
2008.	788.095	8.345	8.319	+26	2.385

Izvor: DZS, 2009.

Prema statističkoj procjeni Grad Zagreb je 2008. godine imao 8.950 stanovnika više nego iz Popisa 2001. godine, no istodobno je zabilježen negativni prirodni prirast sve do 2008. godine kad je po prvi put kroz sedam godina broj živorođenih bio veći od broja umrlih osoba (prirodni prirast +26). Indeks rasta broja stanovnika 2008./2001.= 101,1

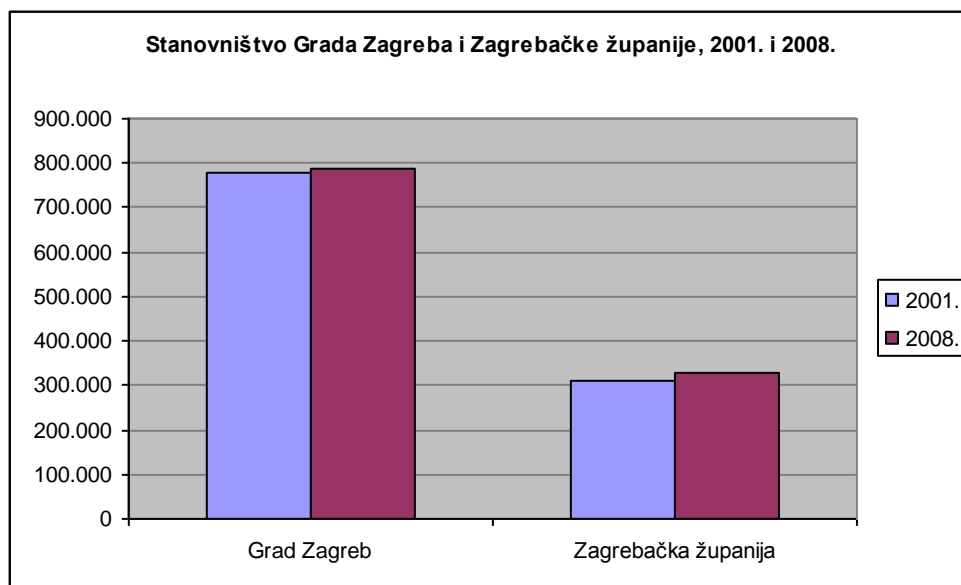
Tabela 2 - Stanovništvo Zagrebačke županije od 2001. do 2008. godine

Stanovništvo Zagrebačke županije od 2001. do 2008. godine					
Godina	Ukupno stanovnika	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast	Migracijski saldo
2001-Popis	309.696	2.855	3.341	-489	3.292
2002.	312.268	2.892	3.456	-564	3.124
2003.	315.917	3.002	3.487	-485	3.342
2004.	318.429	3.056	3.466	-410	2.708
2005.	320.851	3.174	3.569	-395	2.641
2006.	322.874	3.188	3.419	-231	2.235
2007.	325.037	3.247	3.509	-262	2.100
2008.	326.880	3.397	3.485	-88	1.841

Izvor: DZS, 2009.

Broj stanovnika Zagrebačke županije u razdoblju od 2001. do 2008. godine povećan je za njih 17.511, unatoč negativnoj stopi prirodnoga prirasta koja je tek 2008. znatnije smanjena i to na -88. Kroz promatrano razdoblje, Zagrebačka županija je bila na samom vrhu migracijske ljestvice stanovništva među županijama i na razini ukupne migracije, ostvarujući kontinuirano pozitivan saldo). Indeks rasta broja stanovnika $2008./2001.= 105,5$

Slika 1 – Stanovništvo Grada Zagreba i Zagrebačke županije 2001. i 2008. godina

DEMOGRAFSKA KRETANJA U GRADU ZAGREBU¹

Tabela 3 - Dobna struktura Grada Zagreba, 2001. i 2008. godina

Dobni razredi	2001.		2008.	
	Broj	Udjel, u %	Broj	Udjel, u %
0-4	40.002	5,1	38.317	4,9
5-9	40.653	5,2	37.367	4,7
10-14	42.308	5,4	41.770	5,3
15-19	49.509	6,4	41.924	5,3
20-24	54.525	7,0	48.743	6,1
25-29	55.385	7,1	59.561	7,6
30-34	55.013	7,1	60.043	7,6
35-39	55.206	7,1	57.209	7,3
40-44	57.794	7,4	55.159	7,0
45-49	61.300	7,9	54.813	7,0
50-54	56.583	7,3	57.569	7,3
55-59	46.087	5,9	55.697	7,1
60-64	45.579	5,9	43.341	5,5
65 i više	119.201	15,3	136.582	17,3
UKUPNO	779.145	100,0	788.095	100,0

Izvor: DZS 2009.

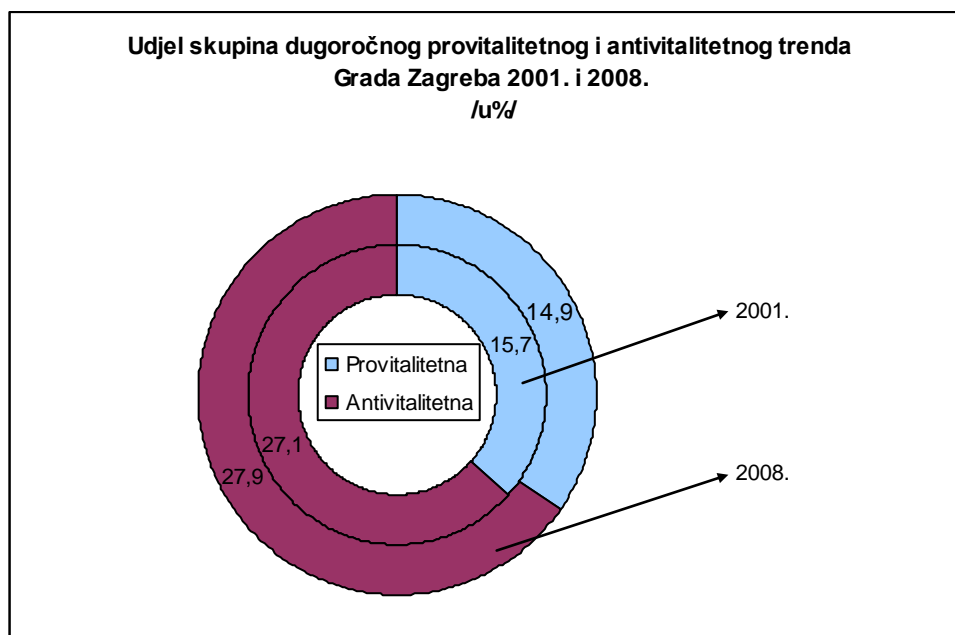
Unatoč porastu broja stanovnika Grada Zagreba, temeljni dugoročni elementi dobne strukture su pogoršani. Udjel stanovnika u skupinama dugoročnog provitalitetnog trenda u ukupnom stanovništvu smanjen sa 15,7% u 2001. na 14,9% u 2008. godini (0,8 postotnih poena), uz istodobno povećanje udjela skupine dugoročnog antivitalitetnog trenda za 2,8 postotnih poena, što je trend koji ukazuje na pogoršanje demografskih perspektiva Grada Zagreba. Istodobno, udjel radno najsposobnijeg stanovništva (25-49 godina) u ukupnom stanovništvu Grada Zagreba smanjen je 2008. u odnosu na 2001. godinu za 0,2 postotna poena, dakle nije došlo do većih promjena, što daje zadovoljavajuće reference u pogledu mogućnosti gospodarskoga razvoja.

Tabela 4 - Skupine dugoročnog provitalitetnog i antivitalitetnog trenda stanovništva Grada Zagreba, 2001. i 2008. godina

Udjel u ukupnom stanovništvu Grada Zagreba					
	Skupina dugoročnog provitalitetnog trenda		Skupina dugoročnog antivitalitetnog trenda		
	2001.	2008.		2001.	2008.
0-4	5,1	4,9	55-59	5,9	7,1
5-9	5,2	4,7	60-64	5,9	5,5
10-14	5,4	5,3	65 i više	15,3	17,3
UKUPNO	15,7	14,9	UKUPNO	27,1	29,9

¹ U obradi dobne strukture korišteni su podaci Državnog zavoda za statistiku iz 2008. godine (procjena dobne strukture stanovništva po županijama 2008.).

Slika 2 – Udjel skupina dugoročnog provitalitetnog i antivitalitetnog trenda Grada Zagreba, 2001. i 2008. godina

Tabela 5 - Udjel stanovništva od 25 do 49 godina u ukupnom stanovništvu Grada Zagreba, 2001. i 2008. godina

Udjel u ukupnom stanovništvu	
2001.	2008.
36,5	36,3

U radnom kontingentu stanovništva (15 - 65 godina) došlo je do smanjenja udjela te skupine za 1,1 postotni poen u ukupnom stanovništvu. Radni kontingent Grada Zagreba 2001. godine bilo je 536.981 stanovnika, a 2008. godine njihov je broj 534.059.

Tabela 6 - Udjel radnog kontingenta u ukupnom stanovništvu Grada Zagreba, 2001. i 2008.godina

Udjel u ukupnom stanovništvu	
2001.	2008.
68,9	67,8

Gledajući s pozicije dugoročnijeg gospodarskog razvoja Grada Zagreba, udjel radnog kontingenta u ukupnom stanovništvu aktualizira temu poticanja poduzetništva i stvaranja takvog poduzetničkog okružja koje će voditi do rasta zaposlenosti, a kroz kontrolu socijalne strukture, odnosno reguliranja socijalnih kanona (prekvalifikacija prema tržištu i fleksibilizacija rada).

DEMOGRAFSKA KRETANJA U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI²

Tabela 7 - Dobna struktura Zagrebačke županije, 2001. i 2008. godina

Dobni razredi	2001.		2008.	
	Broj	Udjel, u %	Broj	Udjel, u %
0-4	17.264	5,6	15.969	4,9
5-9	17.723	5,7	16.707	5,1
10-14	18.835	6,0	19.050	5,8
15-19	21.287	6,9	19.453	6,0
20-24	22.169	7,2	21.687	6,6
25-29	21.569	7,0	24.187	7,4
30-34	20.949	6,8	23.932	7,3
35-39	22.039	7,1	22.618	7,0
40-44	23.358	7,5	23.049	7,0
45-49	24.348	7,9	23.805	7,3
50-54	21.496	6,9	24.796	7,6
55-59	16.692	5,4	23.158	7,0
60-64	17.012	5,5	17.036	5,2
65 i više	44.955	14,5	51.433	15,8
UKUPNO	309.696	100,0	326.880	100,0

Izvor: DZS, 2009.

Udjel stanovnika u skupinama dugoročnog provitalitetnog trenda u ukupnom stanovništvu Zagrebačke županije smanjen je sa 17,3% u 2001. godini na 15,8% u 2008. godini, dok je udjel skupine dugoročnog antivitalitetnog trenda istodobno povećan s 25,4% u 2001. na 28,0% u 2008. godini.

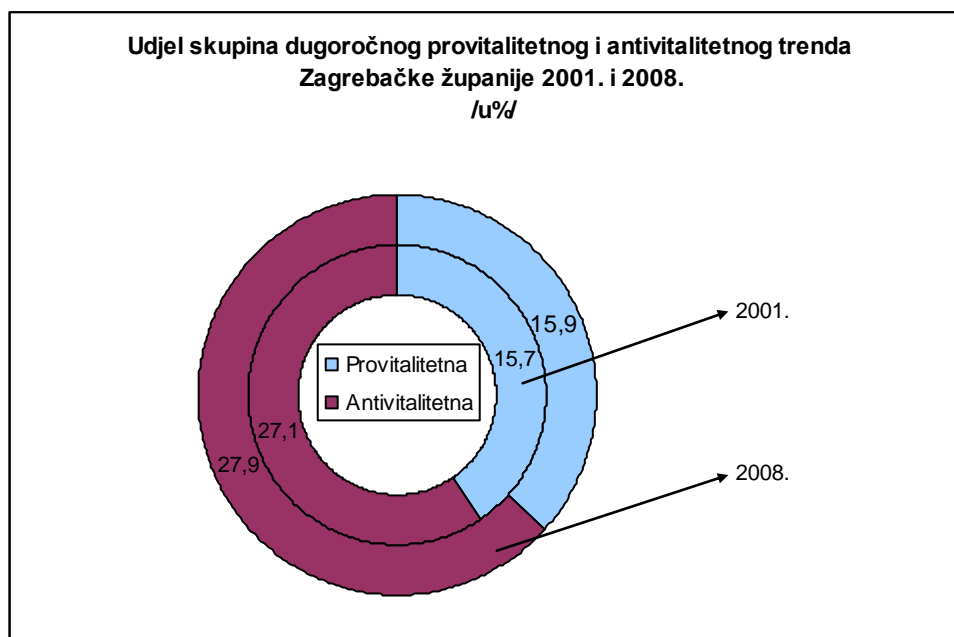
² U obradi dobne strukture korišteni su podaci Državnog zavoda za statistiku iz 2008. (procjena dobne strukture stanovništva po županijama 2008.).

Tabela 8 - Skupine dugoročnog provitalitetnog i antivitalitetnog trenda Zagrebačke županije, 2001. i 2008. godina

Udjel u ukupnom stanovništvu Zagrebačke županije					
Skupina dugoročnog provitalitetnog trenda			Skupina dugoročnog antivitalitetnog trenda		
	2001.	2008.		2001.	2008.
0-4	5,6	4,9	55-59	5,4	7,0
5-9	5,7	5,1	60-64	5,5	5,2
10-14	6,0	5,8	65 i više	14,5	15,8
UKUPNO	17,3	15,8	UKUPNO	25,4	28,0

Slika 3 - Udjel skupina dugoročnog provitalitetnog i antivitalitetnog trenda Zagrebačke županije, 2001. i 2008. godina

Udjel radno najposobnijeg stanovništva (25-49 godina) u ukupnom stanovništvu Zagrebačke županije smanjen je 2008. u odnosu na 2001. godinu za 0,2 postotna poena.

Tabela 9 - Udjel stanovništva od 25 do 49 godina u ukupnom stanovništvu Zagrebačke županije, 2001. i 2008. godina

Udjel u ukupnom stanovništvu	
2001.	2008.
36,2	36,0

U radnom kontingentu stanovništva (15 - 65 godina) došlo je, pak, do neznatnog povećanja udjela te skupine od 0,2 postotna poena u 2008. godini u ukupnom stanovništvu Zagrebačke županije. Radni kontingent Zagrebačke županije 2001. godine brojao je 210.919 stanovnika, a 2008. godine 223.721 stanovnika.

Tabela 10 - Udjel radnog kontingenta u ukupnom stanovništvu Zagrebačke županije, 2001. i 2008. godina

Udjel u ukupnom stanovništvu	
2001.	2008.
68,2	68,4

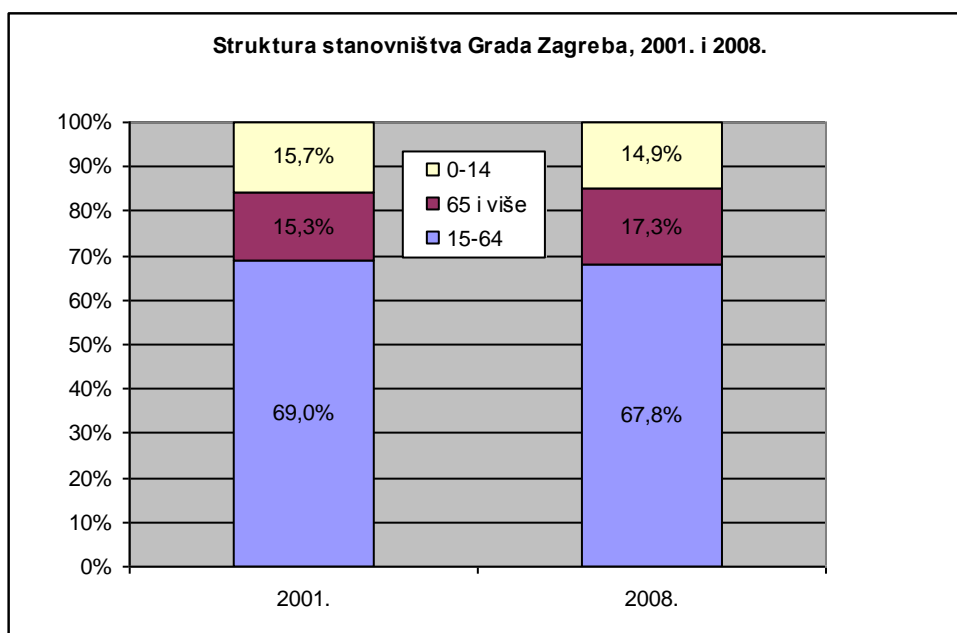
Tabela 11 – Usporedni pokazatelji strukture stanovništva Grada Zagreba i Zagrebačke županije za razdoblje 2001.-2008. godina

Struktura stanovništva Grada Zagreba i Zagrebačke županije 2001. i 2008. godine										
Pozicija	Grad Zagreb					Zagrebačka županija				
	2001.	Udjel %	2008.	Udjel %	Indeks 2008./2001.	2001.	Udjel %	2008.	Udjel %	Indeks 2008./2001.
0-14	122.963	15,7	117.454	14,9	95,5	53.822	17,3	51.726	15,8	96,1
15-64	536.981	69,0	532.059	67,8	99,0	210.919	68,2	223.721	68,4	106,0
65 i više	119.201	15,3	136.582	17,3	114,6	44.955	14,5	51.433	15,8	114,4
Ukupno	779.145	100,0	788.095	100,0	101,1	309.696	100,0	326.880	100,0	105,5

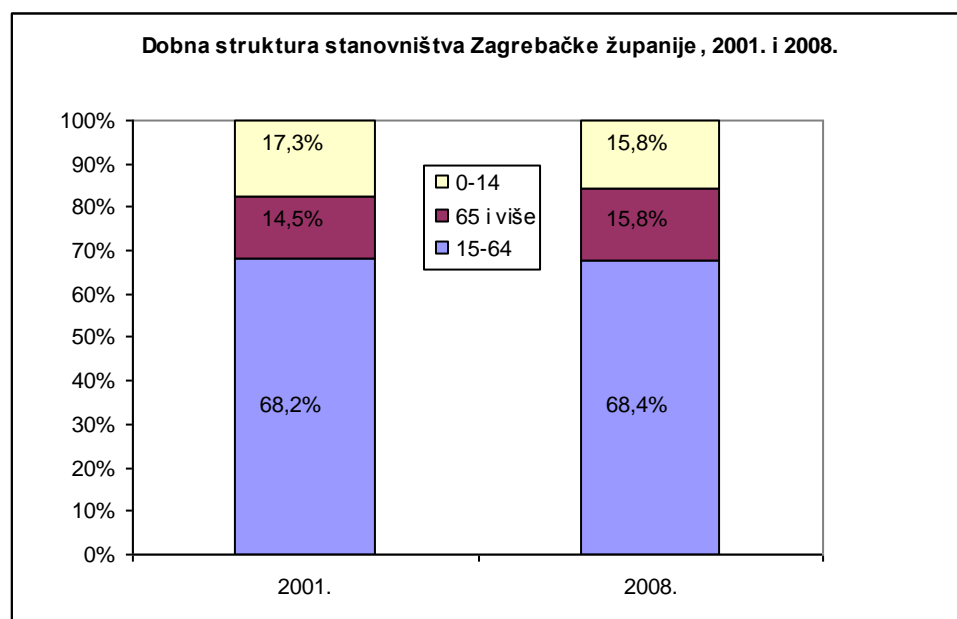
U ukupnom broju stanovnika Grada Zagreba (procjena) godine 2008. u dobnoj skupini 0-14 zabilježen je pad od 0,8 postotnih poena u odnosu na 2001. godinu; u dobnoj skupini 15-64 godina (radni kontingent), pad je bio za 1,2 postotna poena, a skupini od 65 i više godina broj stanovnika je povećan za 2,0 postotna poena. U ukupnom broju stanovnika Zagrebačke županije dobna skupina 0-14 manja je 2008. u odnosu na 2001. godinu za 1,5 postotnih poena; radni kontingent stanovništva bilježi 2008. godine u usporedbi s 2001. pad od 0,2 postotna poena, a dobna skupina 65 i više godina porast od 1,3 postotnih poena.³

³ Prema ekonomskim kriterijima UN-a mjerila društvenoga napretka su očekivano trajanje života, ostavrena pismenost stanovništva starijeg od 15 godina, uključenost u obrazovni sustav, te ostvareni BDP po stanovniku. Prema tim postavkama, analitičari su izradili ljestvice društvenoga napretka s polaznim koeficijentom 1, a prema takvom izračunu, prosjek društvenoga napretka na razini OECD-a 2003. bio je 0,911, a svjetski prosjek 0,741. Što se kriterija očekivanog života tiče, u kategoriji razvijenih zemalja ono iznosi između 74 i 82 godine. U zemljama EU-a danas je oko 70 milijuna ljudi starosti od 60 i više godina, što čini 20% populacije, a oko 30% ih je s 50 i više godina. Jedan od čimbenika starenja stanovništva je taj što ljudi u prosjeku žive duže, dok je glavni razlog niska stopa nataliteta (prosjek 1,5%).

Slika 4 – Struktura stanovništva Grada Zagreba 2001. i 2008. godina

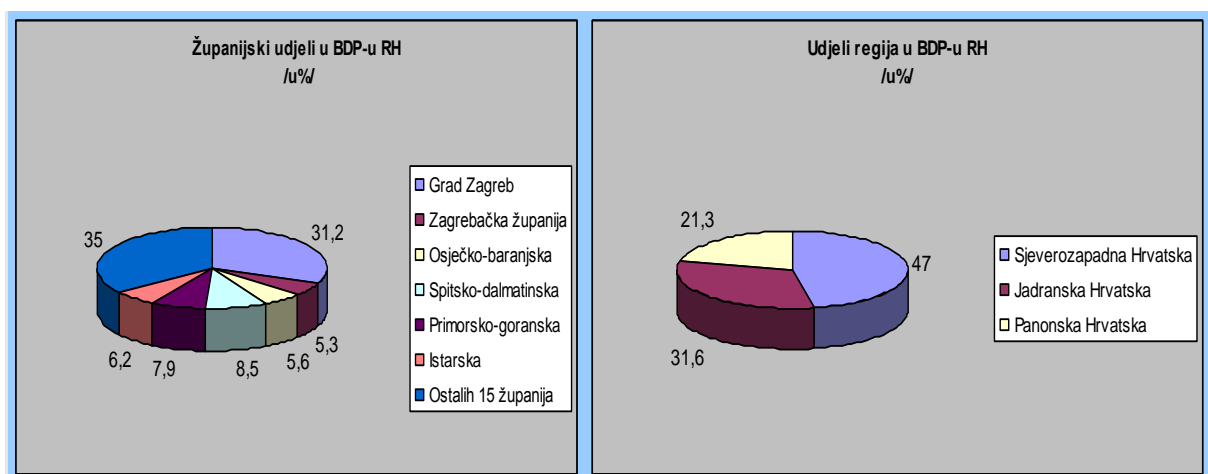
Slika 5 - Struktura stanovništva Zagrebačke županije 2001. i 2008. godine

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD

U ukupnom bruto domaćem proizvodu Republike Hrvatske kao glavnom indikatoru razvijenosti i sintetičkom pokazatelju veličine jednog gospodarstva, udjel Grada Zagreba bio je 2001. godine 29,5%, a godine 2006. ostvaren je udjel od 31,2%, dok je Zagrebačka županija, pak, udjel od 5,1% iz 2001. godine, povećala na 5,3% u 2006. godini.¹ Zajednički udjel tih dviju upravno-teritorijalnih jedinica čije gospodarstvo svojom djelatnošću pokriva Komora Zagreb u ukupnom BDP-u Republike Hrvatske iznosio je godine 2006. 36,5%.⁴ S aspekta, pak, statističke NUTS2 razine, regija Sjeverozapadna Hrvatska u ukupnom BDP-u RH ostvarila je udjel od 47%, uz dominantnu poziciju Grada Zagreba, drugo rangirane Zagrebačke županije, dok tek 10,5% otpada na 4 ostale županije iz te regije (Varaždinska 3,5%, Krapinsko-zagorska 2,2%, Koprivničko-križevačka 2,6%, Međimurska 2,1%). U promatranom razdoblju, udjel Sjeverozapadne Hrvatske u ukupnom BDP-u RH povećan je s 46,2% u 2001. na 47,0% u 2006. godini, odnosno za 0,8 postotnih poena. Udjel Jadranske Hrvatske povećan je istodobno za 1,0 postotna poena, odnosno s 31,0% u 2001. na 31,6% u 2006. godini, dok je udjel Središnje i istočne (Panonske) Hrvatske s 23,2% u 2001., smanjen na 21,3% u 2006. godini, što otvara i pitanje ravnomyernog regionalnog razvoja⁵.

Slika 1 – Županijski i regionalni udjeli u ukupnom BDP-u RH 2006. godine, u %

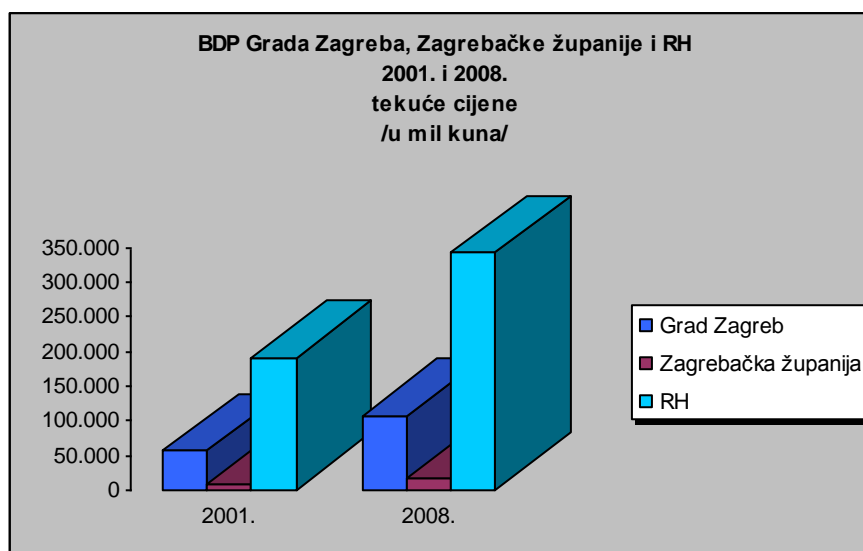
⁴ Izvor: Državni zavod za statistiku, Priopćenje od 3. srpnja 2009. godine: BDP za RH, prostorne jedinice za statistiku 2. razine i županije od 2000. do 2006. godina. Podaci se temelje na godišnjim podacima BDP-a RH od 2000. do 2005 i na privremenim podacima za 2006. koji su zbroj tromjesečnih obračuna BDP-a. Za županije i prostorne jedinice za statistiku 2. razine podaci su usklađeni poboljšanim izvorima i metodama obračuna, a najveći utjecaj na korekciju godišnjeg BDP-a ima procjena sive ekonomije, dok se ostale korekcije odnose na obračun imputirane stambene rente i usluga financijskog posredovanja indirektno mjerene (UFPI), obračunate prema metodologiji ESA 95. (Europski sustav nacionalnih računa)

Tabela 1 - Bruto domaći proizvod Grada Zagreba i Zagrebačke županije u odnosu na RH, 2001. - 2008. godina, tekuće cijene, iznos, indeks, stope rasta

Bruto domaći proizvod Grada Zagreba i Zagrebačke županije u odnosu na RH od 2001. do 2008. godine (tekuće cijene) / u mil. kn/			
Pozicija	Grad Zagreb	Zagrebačka županija	Republika Hrvatska
2001.	56 312	9 660	190 796
2002.	60 775	11 843	208 223
2003.	68 007	12 543	227 012
2004.	74 412	13 679	245 550
2005.	82 420	15 119	254 367
2006.	89 397	15 268	286 341
Indeks 2006./2001.	158,7	158,0	150,0
Stopa rasta 2001.-2006. /u%/	9,7	9,5	8,4
2007. – procjena za GZ i ZŽ	98.037	16.654	314.223
2008. – procjena za GZ i ZŽ	106.753	18.135	342.159
Indeks 2008./2001.	189,6	187,7	179,3
Stopa rasta 2001.-2008. /u%/	9,5	9,4	8,6

Izvor: DZS, Priopćenje, srpanj 2009. (BDP za RH, prostorne jedinice NUTS 2 razine i županije od 2000. do 2006.). BDP Grada Zagreba i Zagrebačke županije za 2007. i 2008. godinu – aproksimativna procjena, temeljem dosegnutih udjela u BDP-u RH 2006. BDP RH 2007. i 2008. godina – prema procjeni tromjesečnog obračuna (izračunati kao zbroj četiriju tromjesečnih podataka) u obradi DZS-a. Indeks potrošačkih cijena 2006./2001. = 112,6 (deflatorni čimbenik.)

Slika 2 –BDP Grada Zagreba, Zagrebačke županije i RH, 2001. i 2008. godina, tekuće cijene, u mil. kuna

Tabela 2 - Udjeli Grada Zagreba i Zagrebačke županije u BDP-u RH 2001.- 2006. godina, u %

Udjeli Grada Zagreba i Zagrebačke županije u BDP-u RH, 2001.-2006. godina / u %/						
Pozicija	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Grad Zagreb	29,5	29,5	30,0	30,3	32,4	31,2
Zagrebačka županija	5,1	5,7	5,5	5,6	5,7	5,3

Tabela 3 – Indeksi cijena na malo, ukupno

Indeksi potrošačkih cijena , ukupno (prosjek)							
2001. 2000.	2002. 2001.	2003. 2002.	2004. 2003.	2005. 2004.	2006. 2005.	2007. 2006.	2008. 2007.
104,9	102,2	101,5	102,1	103,3	103,2	102,9	106,1

Izvor: DZS

Tabela 4 – Procjena rasta BDP-a Grada Zagreba, Zagrebačke županije i RH, stalne cijene, referentna godina 2000., iznos, indeks, stopa rasta

Rast BDP-a Grada Zagreba, Zagrebačke županije i RH 2001.-2008. Vrijednost, mil kuna			
Pozicija	Republika Hrvatska	Grad Zagreb	Zagrebačka županija
2001.	183.466	54.123	9.357
2008.	249.422	77.820	13.220
Indeks 2008./2001.	135,9	143,8	141,3
Stopa rasta 2001.-2008. u %	4,5	5,3	5,0

Izvor: DZS vezano uz obračun i procjenu BDP-a RH (stalne cijene). Za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju procjena se temelji na ostvarenim udjelima u 2001. godini (obračun BDP-a za NUTS 2 i županija). Za 2008. godinu - aproksimativna procjena, temeljem dosegnutih udjela u 2006. godini.

U razdoblju od 2001. do 2008. godine rast BDP Grada Zagreba bio je po prosječnoj stopi od 5,3%, što je 0,8 indeksnih poena viša stopa rasta od Hrvatske u cjelini. Zagrebačka županija ostvarila je u tom razdoblju prosječnu stopu rasta od 5,0%, odnosno za 0,5 indeksnih poena višu od stope rasta u RH. Procjena se temelji na ostvarenim udjelima Grada Zagreba u BDP-u RH od 29,5% u 2001. godini, dok je za 2008. godinu, zadržan udjel od 31,2% iz 2006. Za Zagrebačku županiju procjena je rađena temeljem udjela u BDP-u RH od 5,1% u 2001. i 5,3% u 2008. godini.

Godina 2009. obilježena je i u Hrvatskoj snažnim padom BDP-a i padom ukupnih gospodarskih aktivnosti. Prema statističkoj procjeni, BDP RH je u prvom tromjesječju 2009. bio realno za 6,7% manji u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Kako je objavio DZS, sve kategorije BDP-a s rashodne strane zabilježile su značajan realni pad, pri čemu su izdaci za potrošnju kućanstava, najveća kategorija u BDP-u, realno pali za 9,9%; realni pad bruto investicija u fiksni kapital iznosio je 12,4%; izvoz roba i usluga pao je za 14,2%, dok je uvoz roba i usluga realno pao za 20,9%. Jedino su izdaci za potrošnju država realno porasli za 3,9%. Bruto dodana vrijednost realno je manja za 4% u odnosu na isto tromjesječje 2008. godine, što je rezultat znatnog pada realne dodane vrijednosti industrijske proizvodnje i trgovine. U drugom tromjesječju 2009. godine, prema statističkoj procjeni, BDP RH je manji za 6,3% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

GRANSKA STRUKTURA BDP-a

Granska struktura BDP-a daje uvid u dosegnuti stupanj gospodarskoga razvitka, te otvara perspektivu daljnjega razvoja koji bi se trebao temeljiti na strukturnom skladu između proizvodnog i uslužnog sektora te proizvodnoj orijentaciji zasnovanoj na kombinaciji tehnološki novih i modernih proizvodnji i klasičnih djelatnosti vezanih uz resurse, tradiciju, brandove, proizvode veće dodane vrijednosti te regionalnu orijentaciju gospodarstva, ali uz primjenu općih kriterija efikasnosti, konkurentnosti i zapošljavanja.

Tabela 5 - Struktura Bruto domaćeg proizvoda Grada Zagreba po djelatnostima NKD-a 2001. i 2006. godina, u % i mil. kuna (tekuće cijene)

Rast BDP-a Grada Zagreba po djelatnostima NKD 2002 u razdoblju 2001. - 2006. godina								
	A, B	C, D, E	F	G	H	I	J, K	L, M, N, O, P
	Polj. lov, šumarstvo ribarstvo	Rudarstvo, vađenje, prerađivačka industrija, opskrba el. energijom, plinom i vodom	Građevinarstvo	Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila, motocikla i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	Hoteli i restora-ni	Prijevoz, skladište nje, veze	Finan. posredovanje nekret. i iznajmljivanje, poslovne usluge	Javna uprava, obrana, soc. osiguranje, obrazovanje, zdrav. zaštita i ostale društvene, soc. i osobne uslužne djelatnosti
Godina 2001.	indeks=100							
u%	0,2	25,0	3,8	16,1	2,2	9,6	21,0	22,1
u mil. kn	11,3	1407,8	214,0	906,7	123,8	540,6	1182,5	1244,5
Godina 2006.	indeks=100							
u%	0,1	17,5	6,2	16,4	2,1	10,8	28,9	18,0
u mil. kn	8,9	1564,4	554,3	1466,1	187,8	965,5	2583,6	1609,1
Indeks 2006./2001.	78,7	111,1	259,0	161,7	151,7	178,6	218,5	129,3
Stopa rasta 2001.-2006.	-5,0	2,1	20,9	9,9	8,5	12,2	16,8	5,2

Izvor: DZS, Priopćenje 2009.

U strukturi BDP-a Grada Zagreba 2001. godine najveći udjel od 25,% ostvarile su djelatnosti „Rudarstvo, vađenje, prerađivačka industrija, opskrba električnom energijom, plinom i vodom; drugo rangirani po ostvarenom udjelu su javna uprava i društvene djelatnosti, a na trećem mjestu je financijski sektor. U 2006. godini najveći udjel u strukturi BDP-a Grada Zagreba od čak 28,9% ostvario je financijski sektor, slijedi ga javna uprava i društvene djelatnosti (18%), te „Rudarstvo, vađenje, prerađivačka industrija opskrba električnom energijom, plinom i vodom“ (17,5%). Najveći indeks rasta u tom razdoblju ostvarili su građevinarstvo (stopa rasta 20,9%) i financijski sektor (stopa rasta 16,8%).

Tabela 6 – Struktura Bruto domaćeg proizvoda Zagrebačke županije po djelatnostima NKD-a, 2001. i 2006. godina, u % i mil. kuna (tekuće cijene)

Rast BDP-a Zagrebačke županije po djelatnostima NKD 2002 u razdoblju 2001.- 2006. godina								
	A, B	C, D, E	F	G	H	I	J, K	L,M,N,O,P
	Polj. lov, šumarstvo ribarstvo	Rudarstvo, vađenje, prerađivačka industrija, opskrba el. energijom, plinom i vodom	Građevinarstvo	Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila, motocikla i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	Hoteli i restorani	Prijevoz, skladištenje, veze	Finan. posredovanje poslovanje nekretn. i iznajmljivanje, poslovne usluge	Javna uprava, obrana, soc. osiguranje, obrazovanje, zdrav. zaštita i ostale društvene, soc. i osobne uslužne djelatnosti
Godina 2001.	indeks=100							
u%	14,0	22,8	4,8	19,3	2,1	8,2	18,0	10,8
u mil. kn	1352,4	2202,5	463,7	1864,3	202,9	792,1	1738,9	1043,2
Godina 2006.	indeks=100							
u%	7,7	26,2	8,2	17,2	2,2	9,5	17,8	11,2
u mil. kn	1175,6	4000,2	1252,0	2626,0	336,0	1450,5	2717,7	1710,0
Indeks 2006./2001.	86,9	181,6	270,0	140,9	165,6	183,1	156,2	163,9
Stopa rasta 2001.-2006.	-3,0	12,5	21,9	6,9	10,5	12,8	9,3	10,2

Izvor: DZS, Priopćenje 2009.

U strukturi BDP-a Zagrebačke županije 2001. godine najveći udjel imala je djelatnost „Rudarstvo, vađenje, prerađivačka industrija, opskrba električnom energijom, plinom i vodom“ (22,8%), s tim da je udjel tih djelatnosti u 2006. povećan za 3,4 indeksna poena, uz ostvarenu stopu rasta od 12,5%. Najveći indeks rasta ostvarilo je građevinarstvo (stopa rasta 21,9%), te djelatnost „Prijevoz, skladištenje i veze“ – 12,8%. Djelatnosti „Poljoprivreda, lov i šumarstvo“ koje su 2001. godine u ukupnom BDP-u Županije sudjelovale s 14%, godine 2006. njihov je udjel sveden na 7,7%, uz zabilježen pad stope rasta od -3,0 indeksna poena.

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD PO STANOVNIKU

Tabela 7 – BDP po stanovniku, 2001. i 2008. za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju

Bruto domaći proizvod po stanovniku Grada Zagreba i Zagrebačke županije od 2001. do 2008. godine (/tekuće cijene) (u kn/)		
Pozicija	Grad Zagreb	Zagrebačka županija
2001.	72.272	31.121
2002.	77.984	37.860
2003.	87.194	39.705
2004.	95.201	42.958
2005.	105.201	47.123
2006.	113.996	47.288
Indeks 2006./2001.	157,7	151,9
Stopa rasta 2001.-2006. /u%/	9,5	8,7
2007. – procjena	124.747	51.237
2008. – procjena	135.457	55.476
Indeks 2008./2001.	187,4	178,3
Stopa rasta 2001.-2008. /u%/	9,3	8,5

Izvor: DZS, 2009. za razdoblje 2001.-2006. Za godine 2007. i 2008. – procjena, aproksimativno prema dosegnutim udjelima GZ i ZŽ u BDP-u RH, te statističkoj procjeni stanovništva.

Grad Zagreb godine 2001. imao je 779.149 stanovnika; procjena za 2006. bila je 784.900, za 2007. 785.886, a za 2008. godinu 788.095 stanovnika. Zagrebačka županija je 2001. godine imala 309.696 stanovnika; procjena za 2006. bila je 322.874, za 2007. 325.037, a za 2008. godinu 326.880 stanovnika. Bruto domaći proizvod po stanovniku Grada Zagreba u razdoblju od sedam godina (2001.-2008.), iskazan u tekućim cijenama, povećan je za 1,8 puta, odnosno prosječnom dinamikom od 9,3% godišnje. BDP po stanovniku Zagrebačke županije, iskazan u tekućim cijenama, povećan je istodobno za 1,7 puta, odnosno prosječnom dinamikom od 8,5%. Na razini RH BDP po stanovniku (tekuće cijene) iznosio je 2001. godine 5.752 eura, a 2006. godini 8.807 eura. Godine 2007. BDP po stanovniku, u tekućim cijenama, iznosio je 9.645 eura, a 2008. 10.724 eura.

Tabela 8 – BDP per capita u nekim europskim državama 2007. godine, u EUR (cijene 2001.)

RH	Poljska	Mađarska	Bugarska	Njemačka	Italija
5.554	6.802	6.951	2.791	27.275	21.822

Izvor:MMF, ECB

Tabela 9 – Procjena rasta BDP-a po stanovniku Grada Zagreba i Zagrebačke županije, 2001. -2008. godina. iznos, indeks, stopa rasta (stalne cijene, referentna godina 2000)⁶

Rast BDP-a po stanovniku Grada Zagreba i Zagrebačke županije, 2001. – 2008. (cijene 2000.) /u kn/		
Pozicija	Grad Zagreb	Zagrebačka županija
BDP p.c. 2001.	69.465	30.214
BDP p.c. 2008.	98.744	40.443
Indeks 2008./2001.	142,1	133,8
Stopa rasta 2001. -2008, u%	5,1	4,2

S obzirom na aproksimativnu procjenu rasta ukupnoga BDP-a Grada Zagreba u razdoblju od 2001. do 2008. godina po stopi od 5,3%, BDP po stanovniku godine 2008. iznosio je 98.744 kune, a stopa rasta bila je kroz sedmogodišnje razdoblje 5,1% Istodobno, uz procijenjeni rast ukupnog BDP-a Zagrebačke županije po stopi od 5,0% u razdoblju 2001. – 2008. godina, BDP po stanovniku iznosio je 2008. godine 40.443 kuna, a stopa rasta kroz sedmogodišnje razdoblje bila je 4,2%. Procjena BDP-a po stanovniku temeljena je na podacima iz Popisa stanovništva 2001. godine, te statističkoj procjeni za 2008. godinu koja za Grad Zagreb iznosi 788.095 stanovnika, a za Zagrebačku županiju 326.880 stanovnika. Indeks rasta BDP-a per capita Grada Zagreba bio je 142,1, a u Zagrebačkoj županiji 133,8.

⁶ Procjena ukupnoga BDP-a Grada Zagreba i Zagrebačke županije za 2008. temelji se na dosegnutim udjelima u BDP-u RH iz 2006. godine (31,2%GZ i 5,3% ZŽ –podatak DZS-a)), te na primjeni imlicitnih deflatora BDP-a.

OSOBNÁ POTROŠNJA KUĆANSTAVA

Osobna potrošnja po kućanstvu i pojedinačno po stanovniku pokazatelj je dosegnute razine životnoga standarda, a time i kvalitete života, što je u direktnoj svezi s ostvarenim gospodarskim rastom, zaposlenošću, kretanjem cijena i ostvarenim dohotkom, te drugim primanjima koja određuju potrošnju kućanstava.

Tabela 10 – Osobna potrošnja kućanstava RH, 2006.-2008. godina, u kunama i %

IZDACI ZA POTROŠNJU, PROSJEK PO KUĆANSTVU

Skupine izdataka potrošnje	Prosječni godišnji izdaci za potrošnju po kućanstvu					
	kune			struktura, %		
	2006.	2007.	2008.	2006.	2007.	2008.
Izdaci za potrošnju – ukupno	69 457	74 006	74 524	100,00	100,00	100,00
Hrana i bezalkoholna pića	22 661	23 401	23 917	32,63	31,62	32,09
Alkoholna pića i duhan	2 550	2 871	2 593	3,67	3,88	3,48
Odjeća i obuća	5 557	5 867	5 902	8,00	7,93	7,92
Stanovanje i potrošnja energenata	9 503	9 876	10 303	13,68	13,34	13,83
Pokućstvo, oprema za kuću i redovito održavanje	3 556	4 011	3 981	5,12	5,42	5,34
Zdravstvo	1 738	1 948	2 071	2,50	2,63	2,78
Prijevoz	7 923	8 540	8 945	11,41	11,54	12,00
Komunikacije	3 549	3 856	4 005	5,11	5,21	5,37
Rekreacija i kultura	4 311	4 604	4 051	6,21	6,22	5,44
Obrazovanje	466	650	664	0,67	0,88	0,89
Hoteli i restorani	2 276	2 342	2 342	3,28	3,17	3,14
Ostala dobra i usluge	5 367	6 040	5 749	7,73	8,16	7,71

Izvor: DZS, 2009.

U strukturi osobne potrošnje kućanstava Republike Hrvatske najveći udjel otpada na kategoriju hrane i pića, iako je u razdoblju od 2006. do 2008. godine došlo do smanjenja smanjenja tih izdataka za 0,5 indeksih poena, no uz ostvaren udjel od visokih 32%. Drugorangirana kategorija osobne potrošnje je stanovanje i potrošnja energenata sa strukturnim udjelom u 2008. od 13,8%, a na trećem je mjestu prijevoz s udjelom od 12% u 2008. godini. Kako je struktura potrošnje kućanstava u direktnoj svezi s dosegnutom razinom BDP-a per capita po kojem u Hrvatskoj Grad Zagreb znatno odskače od ostalih gradova i županija, struktura potrošnje kućanstava Grada Zagreba u određenim kategorijama sasvim

sigurno razlikuje se od one predočene za RH u cjelini, posebice u kategorijama izdataka za hranu, te stanovanje i energente, ali i prijevoza te rekreacije, što pokazuje i anketa iz 2005. godine provedena po prvi put i na razini Grada Zagreba.

Tabela 11 - Struktura osobne potrošnje Grada Zagreba u 2005. godina

Struktura osobne potrošnje kućanstava Grada Zagreba, 2005. u %	
Hrana i bezalkoholna pića	28,4
Alkoholna pića i duhan	3,6
Odjeća i obuća	7,8
Stanovanje i potrošnja energenata	14,7
Pokućstvo, oprema za kuću i redovito održavanje	5,6
Zdravstvo	2,7
Prijevoz	8,8
Komunikacije	6,0
Rekreacija i kultura	8,0
Obrazovanje	1,0
Hoteli i restorani	4,8
Ostala dobra i usluge	8,4

Izvor: Odjel za statistiku Grada Zagreba

Inače, anketu o potrošnji kućanstava, u skladu s metodološkim preporukama Europske unije, te međunarodnim standardima i klasifikacijama, provodi od 1998. godine Državni zavod za statistiku RH, u suradnji s uredima državne uprave u županijama, a njezin je cilj dobiti podatke na kojima se temelji izračun pondera za praćenje indeksa potrošačkih cijena, te mjerenja finalne potrošnje kućanstava, što je dio sustava nacionalnih računa. Potrošnja se razvrstava prema međunarodnoj klasifikaciji COICOP-HBS (Classification of individual consumption by purpose adopted for the Household Budget Surveys) na 12 glavnih skupina.

Tabela 12 – Osobna potrošnja u nekim zemljama EU-a 2007. godina

Osobna potrošnja kućanstava, u %	Austrija	Njemačka	Češka	Francuska	Irska
Hrana i bezalkoholna pića	10,6	11,0	15,5	13,6	5,7
Alkoholna pića i duhan	2,9	3,4	7,6	3,0	5,0
Odjeća i obuća	6,3	5,3	4,5	4,7	4,9
Stanovanje i potrošnja energenata	20,5	24,4	22,7	24,9	20,0
Pokućstvo, oprema za kuću i redovito održavanje	7,3	7,0	5,6	5,9	7,0
Zdravstvo	3,2	4,6	2,0	3,4	3,8
Prijevoz	13,0	14,1	11,5	14,6	12,7
Komunikacije	2,6	2,7	3,8	2,7	3,4
Rekreacija i kultura	11,6	9,3	11,1	9,2	7,4
Obrazovanje	0,6	0,7	0,6	0,7	1,2
Hoteli i restorani	12,1	5,4	6,2	6,2	15,4
Ostala dobra i usluge	9,1	12,1	6,6	11,0	13,4

Izvor: Eurostat

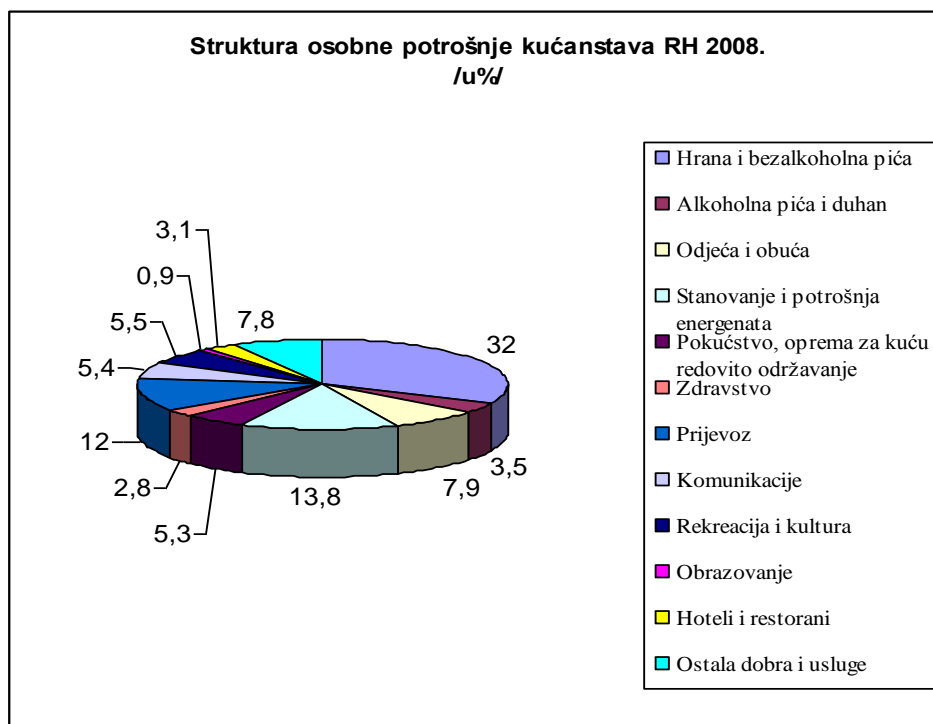
Tabela 13 – Osobna potrošnja kućanstava na razini EU 2007.

Osobna potrošnja kućanstava, u %	EU27	EU25	EU15
Hrana i bezalkoholna pića	12,7	12,5	12,1
Alkoholna pića i duhan	3,5	3,5	3,5
Odjeća i obuća	5,7	5,6	5,6
Stanovanje i potrošnja energenata	21,9	21,9	21,9
Pokućstvo, oprema za kuću i redovito održavanje	6,2	6,3	6,3
Zdravstvo	3,4	3,4	3,4
Prijevoz	13,5	13,6	13,7
Komunikacije	2,7	2,7	2,7
Rekreacija i kultura	9,4	9,5	9,6
Obrazovanje	1,0	1,0	1,0
Hoteli i restorani	9,0	9,0	9,3
Ostala dobra i usluge	10,8	11,0	11,0

Izvor: Eurostat

Od ukupne potrošnje kućanstava u EU 27 najveći izdaci s udjelom od 21,9% otpadaju na stanovanje i potrošnju energenata; slijedi prijevoz s udjelom od 13,5%, te hrana i bezalkoholna pića s udjelom od 12,7%. Struktura je to osobne potrošnje kućanstava kojoj u okviru ukupnoga razvoja teži i Hrvatska, što je, pak, u svezi s rastom BDP-a po stanovniku i povećanjem životnoga standarda.

Slika 3 – Struktura osobne potrošnje kućanstava RH 2008. godine, u %

ZAPOSLENOST I NEZAPOSLENOST

Na području Grada Zagreba godine 2001. bilo je u pravnim osobama (NKD 2007) ukupno 284.547 zaposlenih, a 2008. godine 374.108, odnosno njih 89.561 više. U Zagrebačkoj županiji, pak, broj zaposlenih osoba povećan je za 20.347, dosegnuvši 2008. godine brojku od 63.596 zaposlenih.

Tabela 1 – Zaposlenost na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije i RH, 2001.-2008. godina u pravnim osobama (NKD 2007)

Godišnji prosjek zaposlenih na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije te RH u razdoblju 2001. do 2008. godina			
Pozicija	Grad Zagreb	Zagrebačka županija	Republika Hrvatska
2001.	284.547	43.249	1.056.141
2002.	267.035	44.092	1.060.106
2003.	301.389	46.426	1.087.710
2004.	322.338	53.156	1.103.092
2005.	323.089	55.291	1.113.206
2006.	339.802	58.604	1.160.320
2007.	358.457	60.908	1.212.221
2008.	374.108	63.596	1.252.089
Indeks 2008./2001.	131,4	147,0	118,6
Stopa rasta 2001.-2008	3,9	5,6	2,3

Izvor: Statistički ljetopis RH, 2001.-2008 i priopćenja DZS 2009.

Od ukupnog broja zaposlenih u pravnim osobama na razini Republike Hrvatske, udjel Grada Zagreba 2008. godine bio je 29,9%, a Zagrebačke županije 5,0%. Stopa rasta zaposlenosti u razdoblju 2001. do 2008. godina bila je u Gradu Zagrebu 3,9%, Zagrebačkoj županiji 5,6%, a na razini RH 2,3%. U apsolutnim veličinama, u razdoblju 2001.-2008. godina, broj zaposlenih u Gradu Zagrebu povećan je za 87.561, a u Zagrebačkoj županiji za 20.347.

Tabela 2 – Ukupna zaposlenost na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije i RH u cjelini, 2001.-2008. godina, u pravnim osobama, obrtima i slobodnim profesijama

Ukupno zaposleni u pravnim osobama, obrtima i slobodnim profesijama na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije te RH u razdoblju 2001. do 2008. godina			
Pozicija	Grad Zagreb	Zagrebačka županija	Republika Hrvatska
2001.	328.125	57.701	1.263.862
2002.	311.606	59.403	1.280.230
2003.	347.428	62.695	1.321.405
2004.	369.336	70.436	1.347.767
2005.	370.443	72.999	1.363.591
2006.	387.640	76.904	1.416.332
2007.	405.872	79.231	1.469.717
2008.	420.548	82.119	1.511.633
Indeks 2008./2001.	128,2	142,3	119,6
Stopa rasta 2001.-2008	3,5	5,1	2,5

Izvor: Statistički ljetopisi RH 2001- 2008 i priopćenja DZS, 2009.

Gledano s razine ukupne zaposlenosti, odnosno ukupno zaposlenih u pravnim osobama (NKD), obrtima (vlasnici i njihovi zaposlenici) i djelatnostima slobodnih profesija, stopa rasta na području Grada Zagreba u razdoblju od 2001. do 2008. bila je 3,5%, dok je u Zagrebačkoj županiji zaposlenost rasla po prosječnoj godišnjoj stopi od 5,1%, a na razini RH po stopi od 2,5%.

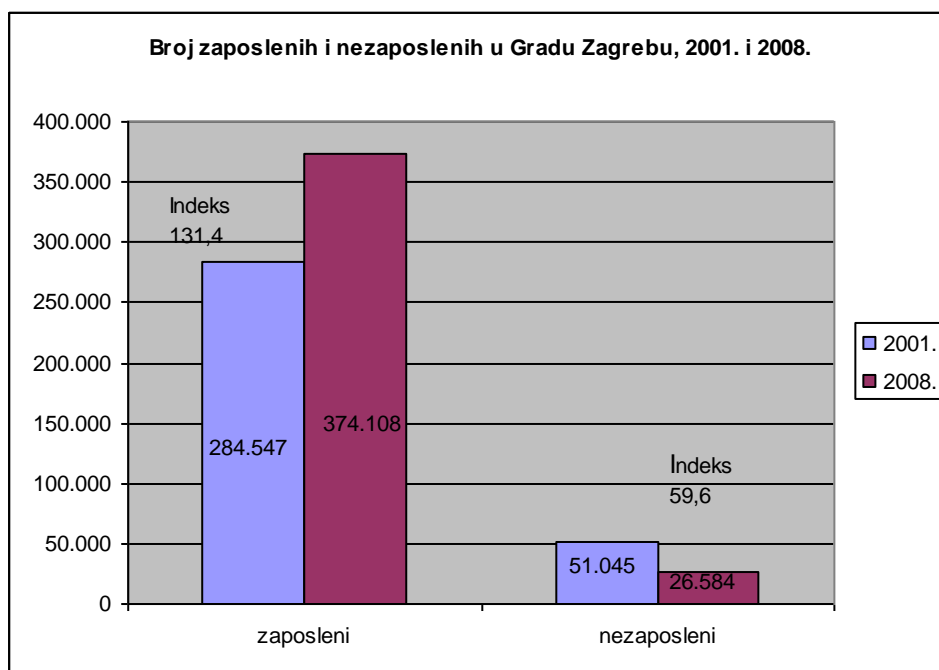
Tabela 3 - Kretanje nezaposlenosti na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije i RH, 2001.-2008. godina

Godišnji prosjek nezaposlenih na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije te RH u razdoblju 2001. do 2008. godina			
Pozicija	Grad Zagreb	Zagrebačka županija	Republika Hrvatska
2001.	51.045	19.919	395.141
2002.	50.425	20.696	389.740
2003.	41.468	15.728	329.799
2004.	38.850	13.453	309.877
2005.	40.278	13.662	308.740
2006.	37.369	13.045	291.615
2007.	31.363	11.370	264.447
2008.	26.584	9.814	236.742
Indeks 2008./2001.	59,6	56,3	62,5

Izvor:HZZ 2009.

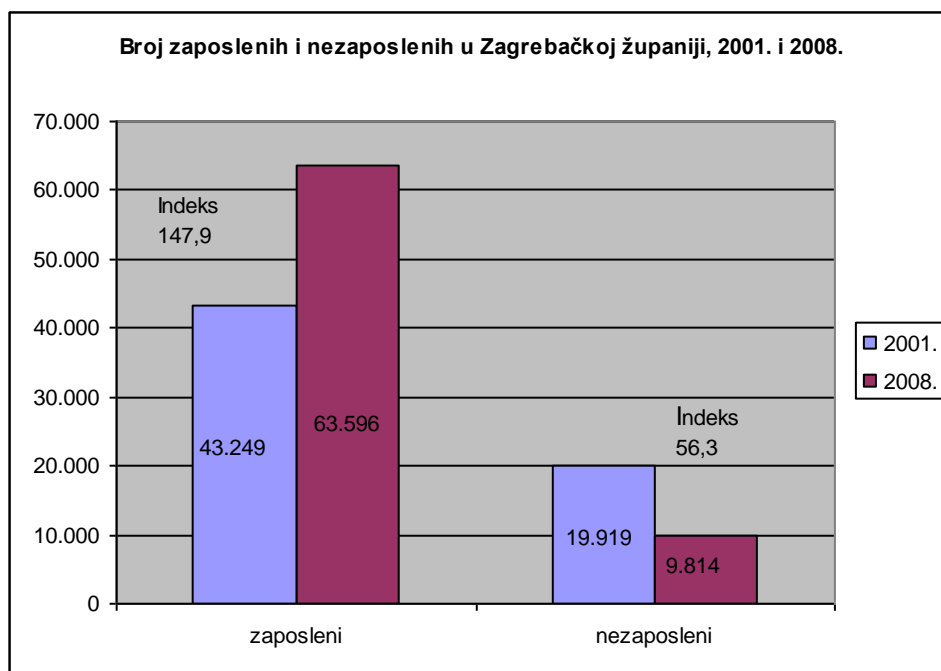
U Gradu Zagrebu 2001. godine bilo je prosječno 51.049 nezaposlenih osoba, a godine 2008. registrirano ih je 26.584. U Zagrebačkoj županiji, pak, brojka od 19.919 nezaposlenih u 2001., smanjena je na 9.918. u 2008. godini.

Slika 1 - Prosječan broj zaposlenih kod pravnih osoba, te nezaposlenih u Gradu Zagrebu, 2001. i 2008. godina

Slika 2 - Prosječan broj zaposlenih kod pravnih osoba, te nezaposlenih u Zagrebačkoj županiji, 2001. i 2008. godina

Na razini RH stopa registrirane nezaposlenosti 2008. godine bila je 13,2%, dok je prema administrativnim izvorima prosječna stopa nezaposlenosti na državnoj razini bila 12,8%.

Tabela 4 - Zaposleni kod pravnih osoba u radnom kontingentu Grada Zagreba i Zagrebačke županije, 2001. i 2008. godina⁷

Zaposleni kod pravnih osoba u radnom kontingentu						
Pozicija	Radni kontingent (broj)		Zaposleni kod pravnih osoba (broj)		Udjel zaposlenih kod pravnih osoba u radnom kontingentu /u%/	
	2001.	2008.	2001.	2008.	2001.	2008.
Grad Zagreb	536.981	534.059	284.547	374.108	52,9	70,0
Zagrebačka županija	210.919	223.721	43.249	63.596	20,5	28,4

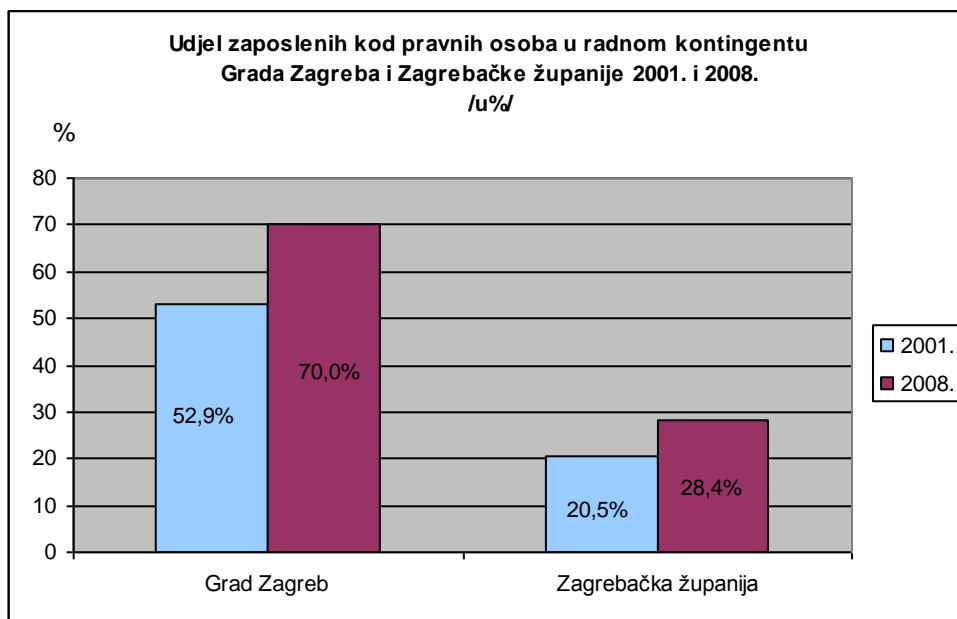
*Radni kontingent čini stanovništvo dobne skupine 15-64 godina

Udjel zaposlenih kod pravnih osoba u radnom kontingentu Grada Zagreba povećan je s 52,9% u 2001. godini, na 70,0% u 2008. godini. U Zagrebačkoj županiji udjel zaposlenih kod

⁷ Procjena radnog kontingenta za 2008. godinu izvršena je na temelju objavljenih statističkih podataka o prirodnom kretanju stanovništva u 2008. godini, DZS, 2009. Broj zaposlenih temelji se na izvoru DZS-a za županije, a odnosi se na zaposlene u pravnim osobama.

pravnih osoba u radnom kontingentu s 20,5% u 2001. godini, povećan je na 28,4% u 2008. Brojčano, radni kontingent Grada Zagreba manji je za 2.922 osobe, dok je u Zagrebačkoj županiji povećan za 12.802 osobe.

Slika 3 – Udjel zaposlenih kod pravnih osoba u radnom kontingentu Grada Zagreba i Zagrebačke županije, 2001. i 2008. godine

Tabela 5 - Nezaposleni u radnom kontingentu Grada Zagreba i Zagrebačke županije, 2001. i 2008. godina ⁸

Nezaposleni u radnom kontingentu						
Pozicija	Radni kontingent (broj)		Nezaposleni (broj)		Udjel nezaposlenih u radnom kontingentu /u%/	
	2001.	2008.	2001.	2008.	2001.	2008.
Grad Zagreb	536.981	534.059	51.045	26.584	9,5	4,9
Zagrebačka županija	210.919	223.721	19.919	9.814	9,4	4,4

⁸ U ekonomskoj teoriji, tehnološka nezaposlenost od 5% udjela nezaposlenih u radnom kontingentu, smatra se prihvatljivom. Nezaposlenost iznad 5% smatra se prijetećom, a iznad 10% zabrinjavajućom, što je danas slučaj u mnogim razvijenim zemljama Europe.

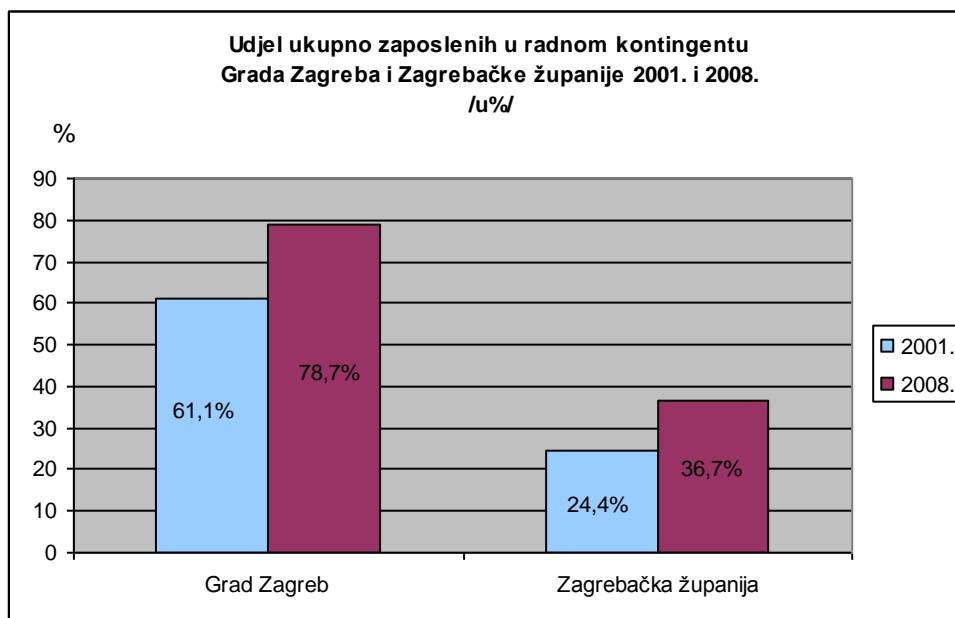
Udjel nezaposlenih u radnom kontingentu Grada Zagreba s 9,5% u 2001. godini, smanjen je na 4,9% u 2008. Istodobno, udjel nezaposlenih u radnom kontingentu Zagrebačke županije smanjen je s 9,4% na 4,4% u 2008. godini.

Tabela 6 - Ukupno zaposleni u radnom kontingentu Grada Zagreba i Zagrebačke županije, 2001. i 2008. godina

Ukupno zaposleni u radnom kontingentu						
Pozicija	Radni kontingent (broj)		Ukupno zaposleni (broj)		Udjel ukupno zaposlenih u radnom kontingentu /u%/	
	2001.	2008.	2001.	2008.	2001.	2008.
Grad Zagreb	536.981	534.059	328.125	420.548	61,1	78,7
Zagrebačka županija	210.919	223.721	57.701	82.119	27,4	36,7

Udjel ukupno zaposlenih u radnom kontingentu Grada Zagreba sa 61,1% u 2001. godini povećan je na 78,7% u 2008. Istodobno udjel ukupno zaposlenih u radnom kontingentu Zagrebačke županije povećan je s 27,4% u 2001. na 36,7% u 2008. godini.

Slika 4 – Udjel ukupno zaposlenih u radnom kontingentu Grada Zagreba i Zagrebačke županije, 2001. i 2008. godina

IZVOZNO-UVOZNA KRETANJA NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Udjel Grada Zagreba u robnom izvozu Republike Hrvatske 2001. godine bio je 32,8%, a 2008. doseže 35,4%. U ukupnom hrvatskom robnom uvozu Grad Zagreb je 2001. ostvario udjel od 52,2%, a sedam godina poslije taj udjel iznosi 58,6%. Pokrivenost uvoza izvozom u Gradu Zagrebu 2001. godine bila je 32,8%, a 2008. pala je na 27,8%. Zagrebačka županija u ukupnom hrvatskom izvozu je 2008. dosegla udjel od 2,7 posto što je za 0,4 postotna poena više nego 2001. godine, dok je njezin udjel u uvozu iznosio 2008. godine 6,6%. Pokrivenost uvoza izvozom u Zagrebačkoj županiji bila je 2001. godine 18,3%, a godine 2008. to je bilo 18,9%. Na razini Hrvatske, pokrivenost uvoza izvozom 2001.godine bila je 48,3%, a 2008. godine 45,9%.

Tabela 1 – Robna razmjena s inozemstvom Grada Zagreba, Zagrebačke županije i RH 2001. - 2008. godina

Robna razmjena s inozemstvom Grada Zagreba i Zagrebačke županije u odnosu na Republiku Hrvatsku od 2001. do 2008. godine						
/u tis. kn/						
Pozicija	Grad Zagreb		Zagrebačka županija		Republika Hrvatska	
	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz
2001.	13.102.851	39.899.440	895.081	4.891.234	38.916.595	76.425.531
2002.	12.694.633	46.157.348	883.693	5.368.327	38.421.439	83.880.110
2003.	13.454.652	51.499.021	996.645	6.275.158	41.355.230	94.893.108
2004.	15.984.986	54.935.205	1.098.681	6.784.194	48.353.700	99.974.511
2005.	19.259.339	63.405.500	1.190.452	7.116.942	52.282.750	110.520.226
2006.	22.349.548	72.603.987	1.364.352	8.179.686	60.436.998	125.248.775
2007.	23.562.472	79.546.550	1.574.973	9.393.728	66.043.374	138.159.436
2008.	24.396.665	88.049.797	1.886.368	9.971.490	69.142.358	150.362.054
Indeks 2008./2001.	186,1	215,6	210,7	203,9	177,7	196,7
Stopa rasta 2001.-2008. u %	9,2	11,6	11,2	10,7	8,5	10,0
/ u tis. USD/						
2001.	1.570.320	4.708.760	107.316	585.416	4.665.908	9.147.130
2002.	1.622.786	5.905.046	112.782	686.210	4.903.584	10.722.045
2003.	2.010.650	7.709.356	149.074	940.389	6.186.630	14.209.035
2004.	2.653.828	9.116.583	182.266	1.124.595	8.022.452	16.583.152
2005.	3.230.000	10.641.300	199.941	1.196.188	8.772.553	18.560.367
2006.	3.835.460	12.459.735	234.566	1.404.698	10.376.964	21.502.494
2007.	4.413.426	14.888.780	294.679	1.756.086	12.363.930	25.838.828
2008.	4.995.887	17.997.611	385.517	2.037.501	14.111.662	30.728.437
Indeks 2008./2001.	318,1	382,2	359,2	348,0	302,4	335,9
Stopa rasta 2001.-2008. u %	17,9	21,1	20,0	19,5	17,1	18,8

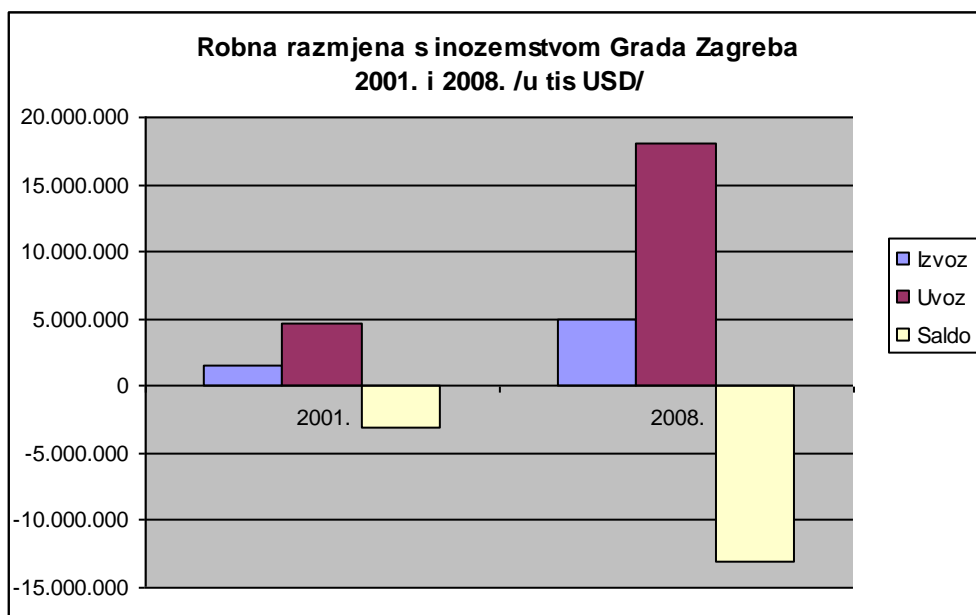
Izvor: DZS

Prosječna vrijednost američkog dolara za Republiku Hrvatsku / 1\$ u kn/		
Pozicija	Izvoz	Uvoz
2001.	8,3406	8,3551
2002.	7,8354	7,8231
2003.	6,6846	6,6784
2004.	6,0273	6,0287
2005.	5,9598	5,9546
2006.	5,8242	5,8248
2007.	5,3417	5,8248
2008.	4,8997	4,8933
Indeks 2008./2001.	58,7	58,6

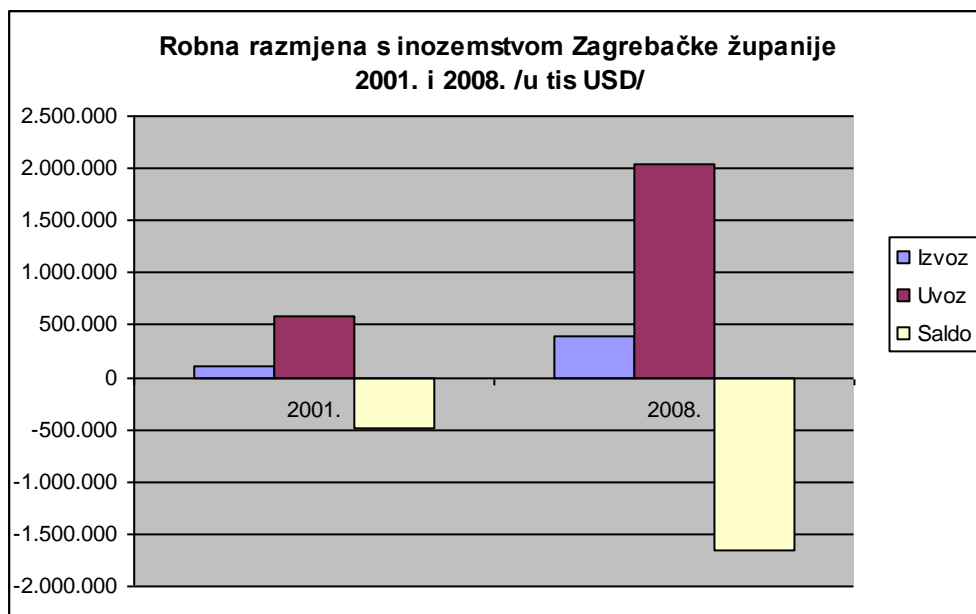
Tabela 2 – Saldo robne razmjene Grada Zagreba, Zagrebačke županije i RH, 2001. i 2008. godina, u tis. USD i tis kuna, indeks, stopa rasta

Saldo robne razmjene, 2001. i 2008. godina			
Pozicija	Grad Zagreb	Zagrebačka županija	Republika Hrvatska
2001. /u tis. USD/	-3.138.440	-478.100	-4.481.222
2008. /u tis. USD/	-13.001.724	-1.651.984	-16.616.775
Indeks 2008./2001.	414,2	345,5	370,8
Stopa rasta 2001./2008., u %	-22,5	-19,3	-20,5
2001. /u tis. kn/	-26.796.589	-3.996.153	-37.508.936
2008. /u tis. kn/	-63.653.132	-8.085.122	-81.219.696
Indeks 2008./2001.	368,5	202,3	216,5
Stopa rasta 2001./2008., u %	-20,4	-10,5	-11,6

Slika 1 – Robna razmjena s inozemstvom Grada Zagreba, 2001. i 2008. godine, u tis USD

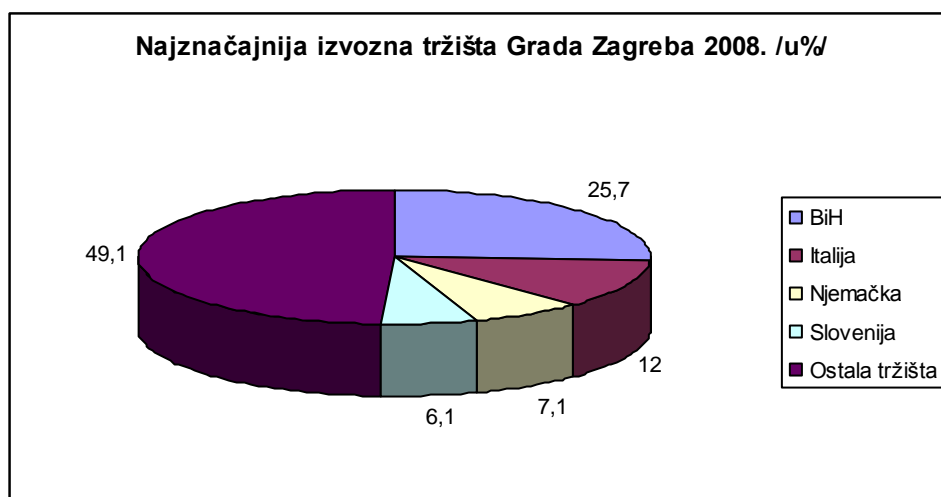

Slika 2 – Robna razmjena s inozemstvom Zagrebačke županije, 2001. i 2008. godina, u tis USD

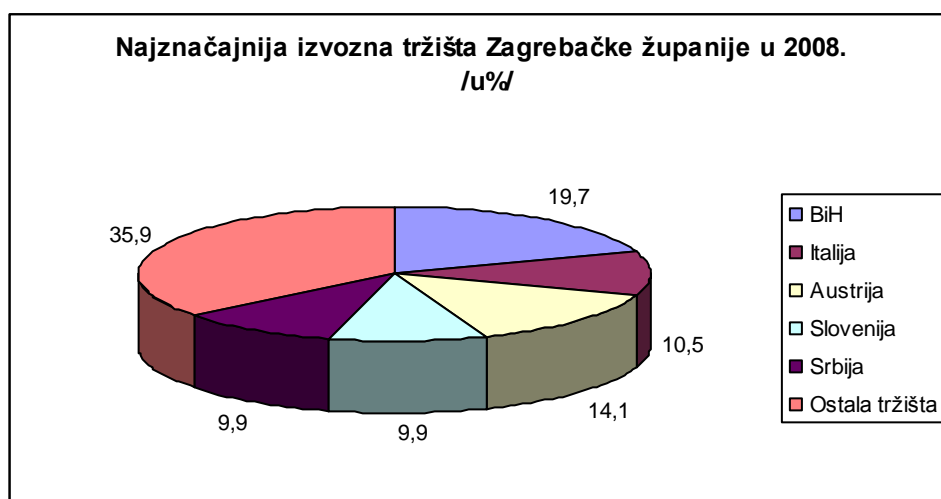

Najznačajnija izvozna tržišta gospodarstva Grada Zagreba u 2008. bila su: BiH (25,7%), Italija (12%), Srbija (8%), Njemačka (7,1%), te Slovenija (6,1%), na kojima je ostvareno 50,9% ukupnoga izvoza. Najveći udjel u ukupnom uvozu zagrebačkog gospodarstva imali su Ruska Federacija (17,4%), te Njemačka i Italija s udjelom od po 12,5% , a slijede ih Kina (7,3%) i Slovenija (5,4%). Gospodarstvo Zagrebačke županije najveći izvoz ostvarilo je 2008. na tržištu BiH (19,7%), Austrije (14,1%), Italije (10,5%), te Srbije (9,9%) i Slovenije (9,9%), na kojima je ostvareno ukupno 64,1% izvoza u 2008. godini. U ukupnom uvozu Zagrebačke županije najveći udjel otpada na Njemačku (26,5%), Italiju (9,8%), Kinu (7,2%), Češku (6,8%) i Sloveniju (5,3%). Prerađivačka industrija čini oko 60% ukupnoga izvoza Grada Zagreba, te oko trećinu izvoza Zagrebačke županije. U izvozno orijentiranoj prerađivačkoj industriji Grada Zagreba najveći udjel od oko 28% ima proizvodnja koksa, naftnih derivata i nuklearnog goriva, slijedi ju proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda s udjelom od oko 13%, te proizvodnja električnih strojeva i aparata s oko 12% udjela.. U prerađivačkoj industriji Zagrebačke županije među najveće izvoznike spadaju proizvodnja strojeva i uređaja (oko 16%), proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda (oko 10%), te proizvodnja proizvoda od metala (8%) i proizvodnja hrane i pića (oko 6%).

Slika 3 – Najznačajnija izvozna tržišta Grada Zagreba 2008. godine

Slika 4 – Najznačajnija izvozna tržišta Zagrebačke županije 2008. godine

Tabela 3 – Dolasci i noćenja turista na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije u odnosu na RH, 2001. i 2008. godina, broj, indeks

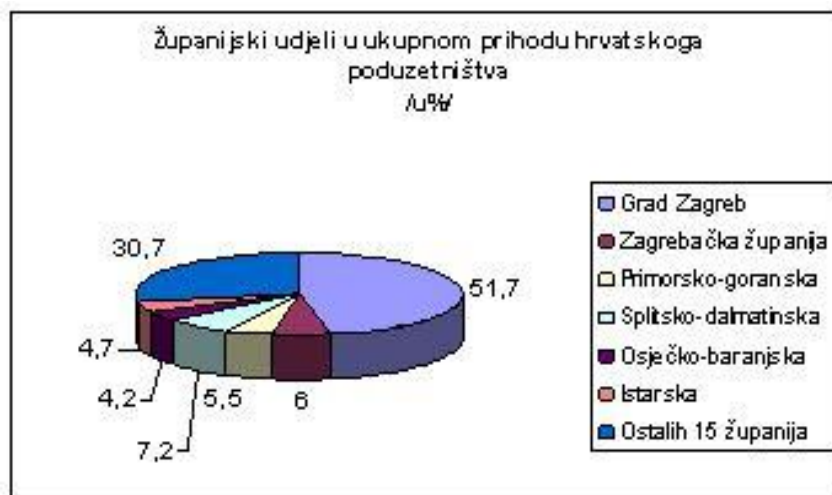
Dolasci i noćenja turista na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije i RH, 2001.-2008.						
Pozicija	Dolasci			Noćenja		
	2001.	2008.	Indeks 2008./2001.	2001.	2008.	Indeks 2008./2001.
Grad Zagreb	384.520	705.165	183,3	650.064	1.182.917	181,9
Zagrebačka županija	17.975	35.131	195,4	32.471	69.545	214,1
RH-ukupno	7.859.757	11.260.807	143,2	43.404.354	57.103.494	131,6

Izvor: DZS

FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA GRADA ZAGREBA I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Gledano s aspekta ukupnog prihoda kao pokazatelja opsega poslovnih aktivnosti, zajednički udjel Grada Zagreba i Zagrebačke županije na razini hrvatskoga poduzetništva 2008. godine doseže 57,7%, s dominantnom pozicijom Grada Zagreba od 51,7% udjela i zauzetim prvim mjestom, te Zagrebačke županije s udjelom od 6,0%, čime je po ostvarenom ukupnom prihodu svrstana na treće mjesto. Između tih teritorijalno bliskih županija je Splitsko-dalmatinska kao drugo rangirana, s udjelom od 7,2% u ukupnom prihodu hrvatskoga poduzetništva. Na četvrtom mjestu je Primorsko-goranska s udjelom od 5,5%, na petom Istarska s 4,7% udjela, a na šestom Osječko-baranjska (4,2% udjela), dok ostale hrvatske županije u ukupnom prihodu hrvatskoga poduzetništva ostvaruju udjele manje od 4%. Prema broju poduzetnika, ukupno u 2008. godini 29.973, Grad Zagreb ostvario je na razini Hrvatske udjel od 32,7%, a Zagrebačka županija s 5.321 poduzetnikom 5,9%, što rezultira zajedničkim udjelom tih dviju županija od 38,6%. Po broju ukupno zaposlenih u hrvatskom poduzetništvu njihov udjel je 44,3% (Grad Zagreb 39,1%; Zagrebačka županija 5,2%).

Slika 1 – Županijski udjeli u ukupnom prihodu poduzetništva RH, 2008. godina, u %

Izvor: FINA,

Tabela 1 – Poduzetnici i zaposleni kod poduzetnika Grada Zagreba, Zagrebačke županije i RH, 2004.-2008. godina, broj, indeks, stopa rasta

Broj poduzetnika i broj zaposlenih 2004 i 2008. godina								
Pozicija	Broj poduzetnika				Broj zaposlenih			
	2004.	2008.	Indeks 2008./ 2004.	Stopa rasta 2004.–2008. u%	2004.	2008.	Indeks 2008./ 2004.	Stopa rasta 2004.–2008. u%
Grad Zagreb	23.462	29.273	124,8	5,5	319.997	365.072	114,0	3,3
Zagrebačka županija	4210	5.321	126,3	5,9	38.203	48.846	127,8	6,1
Hrvatska – ukupno	68.981	89.656	129,9	6,5	811.766	933.958	115,0	3,5

Rast broja poduzetnika u Gradu Zagrebu od 2004. do 2008. godine bio je po stopi od 5,5%, a u Zagrebačkoj županiji po stopi od 5,9%. Istodobno, rast broja zaposlenih kod poduzetnika u Gradu Zagrebu kretao se po godišnjoj stopi od 3,3%, a u Zagrebačkoj županiji stopa rasta zaposlenih iznosila je 6,1%. Na razini Republike Hrvatske, udjel poduzetnika Grada Zagreba s 34,0% u u 2004. smanjen je na 32,7% u 2008., dok je udjel broja zaposlenih smanjen za 0,3 postotnih poena. Udjel poduzetnika Zagrebačke županije u hrvatskom poduzetništvu smanjen je istodobno sa 6,1% u 2004. na 5,9% u 2008. godini, dok je udjel broja zaposlenih povećan za 0,5 postotna poena, od 4,7% na 5,2%.

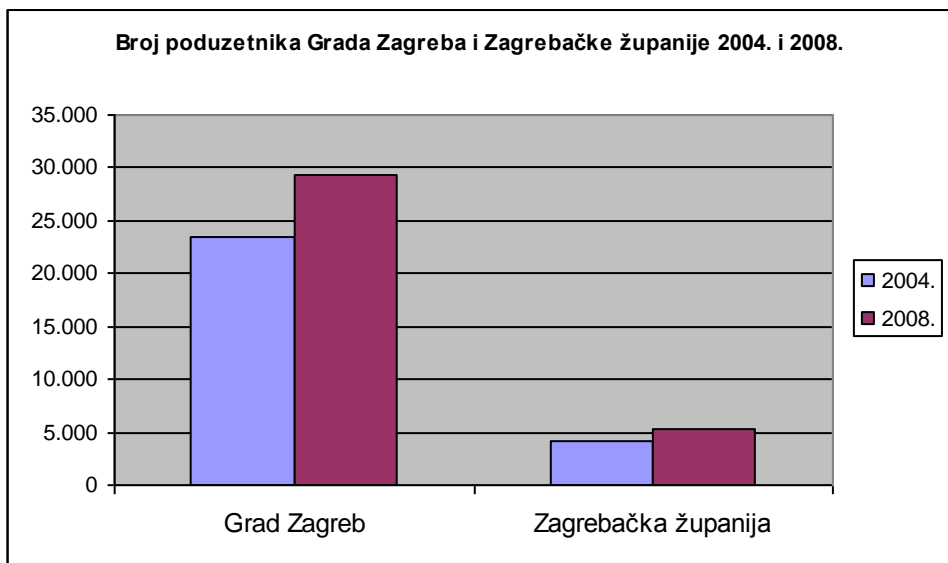
Tabela 2 – Ukupan prihod, dobit i gubitak nakon oporezivanja na razini poduzetništva Grada Zagreba, Zagrebačke županije i RH, 2004.-2008. godina, iznos i indeks

Ukupan prihod, dobit i gubitak nakon oporezivanja, 2004. i 2008. godina									
Pozicija	Ukupan prihod u mil kn			Dobit nakon oporezivanja u mil kn			Gubitak nakon oporezivanja u mil kn		
	2004.	2008.	Indeks 2008./2004.	2004.	2008.	Indeks 2008./2004.	2004.	2008.	Indeks 2008./2004.
Grad Zagreb	248.263	367.135	147,8	13.185	19.279	146,2	3.640	7.583	208,3
Zagrebačka županija	26.250	42.381	161,4	867	1.682	194,0	574	508	88,5
Hrvatska – ukupno	484.079	709.827	146,6	22.801	34.746	152,3	13.039	17.517	134,3

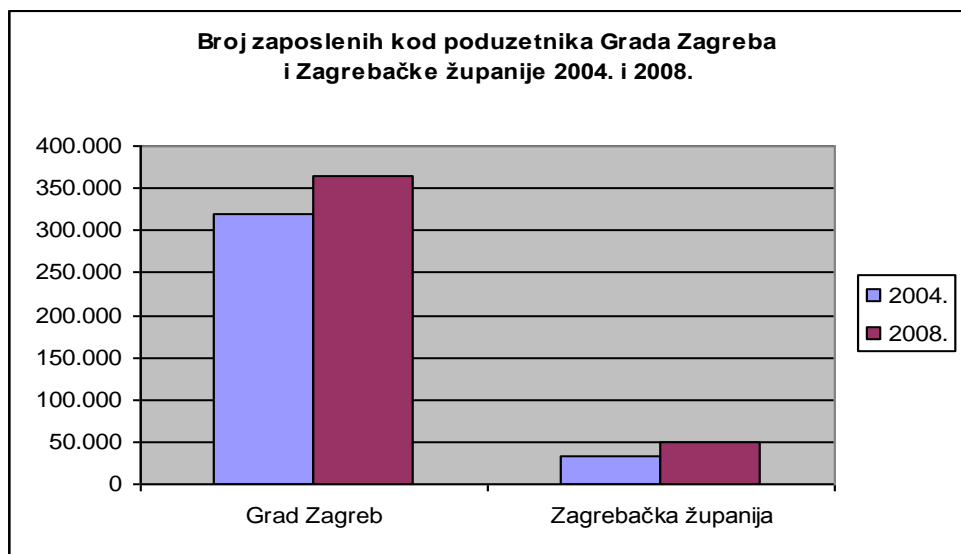
Udjel poduzetnika Grada Zagreba u ukupnom prihodu hrvatskoga poduzetništva s 51,3% u 2004. povećan je na 51,7%, no s aspekta ostvarene dobiti udjel poduzetnika Grada Zagreba je sa 57,8% u 2004. smanjen na 55,5% u 2008. godini. Zagrebačka županija u promatranom razdoblju povećala je udjel u ukupnom prihodu hrvatskoga poduzetništva s 5,4% u 2004. na

6,0% u 2008. godini. Također povećan je i udjel njezinih poduzetnika u ostvarenoj dobiti i to s 3,8% u 2004. na 4,8% u 2008. godini. Što se gubitaka tiče, udjel Zagrebačke županije smanjen je s 4,4% u 2004. na 2,9% u 2008. godini, dok je udjel Grada Zagreba u tom segmentu povećan s 27,9% na 43,3%.

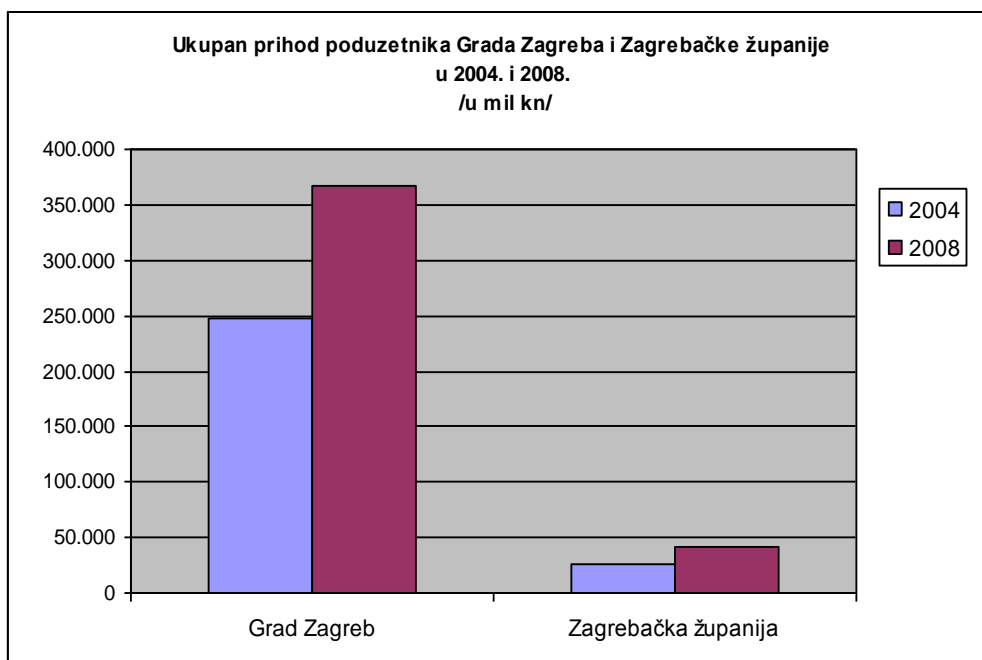
Slika 1 – Broj poduzetnika Grada Zagreba i Zagrebačke županije, 2004. i 2008. godina

Slika 2 – Broj zaposlenih kod poduzetnika Grada Zagreba i Zagrebačke županije, 2004. i 2008. godina

Slika 3 – Ukupan prihod poduzetnika Grada Zagreba i Zagrebačke županije, 2004. i 2008. godina

POSLOVANJE PODUZETNIKA GRADA ZAGREBA I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE U 2008. GODINI

Tabela 3 - Broj poduzetnika i broj zaposlenih u 2008. godini

Pozicija	Broj poduzetnika			Broj zaposlenih		
	Broj	Udjel u RH u%	Indeks 2008./2007.	Broj	Udjel u RH u%	Indeks 2008./2007.
Grad Zagreb	29.273	32,7	106,5	365.072	39,1	105,6
Zagrebačka županija	5.321	5,9	107,0	48.846	5,2	107,3
Hrvatska ukupno	89.656	100,0	107,3	933.958	100,0	105,0

Izvor: FINA

Broj poduzetnika Grada Zagreba u 2008. godini povećan je za 6,5% u odnosu na prethodnu godinu, a u Zagrebačkoj županiji za 7,0%. Istodobno, broj zaposlenih kod poduzetnika porastao je u Gradu Zagrebu za 5,6%, a u Zagrebačkoj županiji za 7,3%

Tabela 4 - Ukupni prihodi i ukupni rashodi u 2008. godini

Pozicija	Ukupni prihodi			Ukupni rashodi		
	Iznos u mil. kn	Udjel u RH u%	Indeks 2008./2007.	Iznos u mil.kn	Udjel u RH u%	Indeks 2008./2007.
Grad Zagreb	367.135	51,7	111,0	351.402	51,2	112,9
Zagrebačka županija	42.381	6,0	111,8	40.802	5,9	113,0
Hrvatska ukupno	709.827	100,0	110,5	685.638	100,0	112,3

Izvor: FINA

U ukupno ostvarenom prihodu hrvatskoga poduzetništva 2008. godine, udjel Grada Zagreba bio je 51,7%, a Zagrebačke županije 6,0%.

Tabela 5 – Dobit, gubitak i konsolidirani financijski rezultat u 2008. godini

Pozicija	Dobit			Gubitak			Konsolidirani financijski rezultat u mil. kn
	Iznos u mil. kn	Udjel u RH u%	Indeks 2008./2007.	Iznos u mil. kn	Udjel u RH u%	Indeks 2008./2007.	
Grad Zagreb	19.279	55,5	98,2	7.583	43,3	169,5	11.696
Zagrebačka županija	1.682	4,8	105,0	508	2,9	240,7	1.174
Hrvatska ukupno	34.746	100,0	97,2	17.517	100,0	158,4	17.228

Izvor: FINA

U ukupno ostvarenoj dobiti na razini hrvatskoga poduzetništva, udjel Grada Zagreba bio je 55,5%, a Zagrebačke županije 4,8%. U ukupnim gubicima, poduzetništvo Grada Zagreba sudjelovalo je sa 43,3%.

Tabela 6 – Prosječna neto plaća; Investicije u dugotrajnu imovinu u 2008. godini

Pozicija	Prosječna neto plaća			Investicije		
	Iznos u kn	Odnos prema RH u%	Indeks 2008./2007.	Iznos u mil.kn	Udjel u RH u%	Indeks 2008./2007.
Grad Zagreb	5.424	119,4	106,0	34.785	54,6	109,8
Zagrebačka županija	4.435	97,6	106,7	2.764	4,3	130,3
Hrvatska ukupno	4.543	100,0	106,2	63.717	100,0	105,7

Izvor: FINA

U segmentu investiranja u dugotrajnu imovinu, udjel poduzetništva Grada Zagreba na razini hrvatskoga poduzetništva bio je 2008. godine 54,6%. Prosječna neto plaća zaposlenih u Gradu zagrebu bila je pak 19,4% veća od prosjeka Hrvatske.

**Tabela 7 – Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzetnika
(produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti)**

Pozicija	Ukupan prihod po zaposlenom /u tis. kn/	Neto dobit po zaposlenom /u tis kn/	Ekonomičnost poslovanja (koeficijent)	Rentabilnost prometa /u%/	Rentabilnost ukupne imovine /u%/	Rentabilnost vlastitoga kapitala /u%/
Grad Zagreb	1.006	32	1,04	3,2	2,0	4,3
Zagrebačka županija	868	24	1,04	2,8	3,1	8,6
RH ukupno	760	18	1,04	2,4	1,6	4,0

Izvor: FINA

**GOSPODARSKA KRETANJA NA PODRUČJU
GRADA ZAGREBA I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE
U RAZDOBLJU I. –VI. 2009. GODINE**

Iako je Hrvatska u 2008. godini, a bila je to godina rastuće globalne financijske krize, uspjela u financijskom sustavu, zahvaljujući konzervativnoj politici HNB-a, sačuvati stabilnost, posljedice tih eksternih utjecaja sve više je osjećalo i hrvatsko gospodarstvo, poglavito zbog velikog inozemnog duga, visokog i rastućeg vanjskog deficita te niske konkurentnosti na svjetskom tržištu. Nepovoljna gospodarska kretanja nastavljena su i u prvom polugodištu 2009. godine kada je zabilježen pad bruto domaćeg proizvoda od 6,7% u prvom tromjesječju i 6,3% u drugom, pri čemu najveći utjecaj na kretanje BDP-a imaju poduzetnici obveznici poreza na dobit koji su u prvom polugodištu 2009. ostvarili smanjenje gospodarske aktivnosti mjereno fizičkim i financijskim pokazateljima. U prvih šest mjeseci 2009. godine, u odnosu na isto razdoblje prethodne, industrijska proizvodnja pala je za 10,2%, promet u trgovini na malo za 16,6%, opseg građevinskih radova za 2,1%, a broj noćenja turista za 5,0%. Pad gospodarskih aktivnosti rezultirao je i smanjenjem broja zaposlenih, s 1.549,2 tisuće u prvom polugodištu 2008. na 1.524,4 tisuće u prvom polugodištu 2009., uz povećanje broja nezaposlenih, te ostvarenu stopu registrirane nezaposlenosti na razini RH od 14,0%. Neto plaće zaposlenih u gospodarstvu nominalno su bile veće za 4,8%, no zbog porasta cijena od 3,3% nije bilo njihovog realnog povećanja. Što se, pak, vanjskotrgovinske razmjene tiče, izvoz je u odnosu na isto razdoblje 2008. godine pao za 17,5%, a uvoz za 26,0%, pri čemu je izvozom bilo pokriveno 45,9% uvoza, uz deficit od 11,2 milijarde eura. Neprijeporno je da su okolnosti s globalne, nacionalne i regionalne razine utjecale i na gospodarstvo Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

Tabela 1 - Nezaposlenost u prvom polugodištu 2009. godine za Grad Zagreb, Zagrebačku županiju i RH

Kretanje nezaposlenosti na županijskoj razini i RH u prvom polugodištu 2009. u odnosu na isto razdoblje 2008. godine						
Pozicija	Grad Zagreb		Zagrebačka županija		Republika Hrvatska	
	2008.	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.
I	28.819	27.212	10.850	10.425	261.129	254.291
II	28.269	27.828	10.408	10.762	260.091	262.821
III	27.808	28.513	10.184	11.240	255.491	267.244
IV	26.981	28.951	9.820	11.405	245.205	263.785
V	26.402	28.932	9.576	11.319	232.768	256.269
VI	25.662	28.745	9.378	11.371	222.290	247.147
Prosjeak	27.324	28.364	10.036	11.087	246.162	258.593
Indeks I-VI 2009. I-VI 2008.	103,8		110,4		105,0	

Izvor: HZZ.

Prosječno je na razini Grada Zagreba u prvom polugodištu 2009. bilo 28.364 nezaposlenih osoba, odnosno 3,8% više nego u istom razdoblju prethodne godine, a u Zagrebačkoj županiji zabilježen je broj od prosječno 11.087 nezaposlenih ili 0,4% više nego u istom razdoblju 2008. godine.

Tabela 2 – Robna razmjena s inozemstvom Grada Zagreba, Zagrebačke županije i RH u prvom polugodištu 2009. godine

Robna razmjena s inozemstvom u prvom polugodištu 2009. u usporedbi s istim razdobljem 2008. godine /u tis. kuna/						
Pozicija	Izvoz 1. – 6. 2008.	Izvoz 1. - 6. 2009.	Indeks 2009./2008.	Uvoz 1. - 6. 2008.	Uvoz 1. - 6. 2009.	Indeks 2009./2008.
Grad Zagreb	12.292.752	10.146.099	82,5	44.434.161	33.764.388	76,0
Zagrebačka županija	979.253	678.292	69,3	5.178.528	3.662.334	70,7
RH –ukupno	33.581.450	27.716.120	82,5	76.463.701	56.371.964	73,7
Prosječna vrijednost američkog dolara za Republiku Hrvatsku						
Pozicija	Izvoz 1. - 6. 2008.	Izvoz 1. - 6. 2009.	Indeks 2009./2008.	Uvoz 1. - 6. 2008.	Uvoz 1. - 6. 2009.	Indeks 2009./2008.
Tečaj 1 \$ u kunama	4,7447	5,5525	117,0	4,7407	5,5480	117,0
Robna razmjena s inozemstvom /u USD/						
Pozicija	Izvoz 1. – 6. 2008.	Izvoz 1. - 6. 2009.	Indeks 2009./2008.	Uvoz 1. – 6. 2008.	Uvoz 1. - 6. 2009.	Indeks 2009./2008.
Grad Zagreb	2.591.756.000	1.829.579.000	70,6	9.373.254.000	6.089.789.000	65,0
Zagrebačka županija	206.689.000	122.085.000	59,1	1.092.479.000	659.166.000	60,3
RH –ukupno	7.077.639.000	4.991.662.000	70,5	16.129.293.000	10.160.754.000	63,0

Izvor: DZS, Priopćenje, 10. kolovoza. 2009.

U prvih šest mjeseci 2009. godine Grad Zagreb i Zagrebačka županija zabilježili su deficit u robnoj razmjeni s inozemstvom uz pad izvoza i uvoza u odnosu na prvih šest mjeseci 2008. godine. Iskazano u američkim dolarima, zagrebačko gospodarstvo izvezlo je robu u vrijednosti od 1,83 milijarde dolara ili 70,6% izvoza u prethodnoj godini. Uvoz je iznosio 6,09 milijardi dolara odnosno 65% prošlogodišnjeg uvoza. Na području Zagrebačke županije ostvaren je izvoz od 122 milijuna dolara ili 59,1% izvoza 2008. godine, te uvoz od 659 milijuna dolara ili 60,3% uvoza prethodne godine. Ukupni izvoz Hrvatske iznosio je u prvom polugodištu 2009. godine 5 milijardi dolara (70,5% izvoza u prethodnoj godini), a uvoz 10,16 milijardi dolara (63% uvoza u 2008.). Udjel Grada Zagreba u ukupnom izvozu Hrvatske u prvih 6 mjeseci 2009. godine bio je 36,6%, a u uvozu 59,9%. U istom razdoblju Zagrebačka

županija je ostvarila 2,4 % hrvatskoga izvoza i 6,4% uvoza. Kada su iznosi robne razmjene iskažu u kunama, postoci pada su nešto manji zbog porasta tečaja američkog dolara.

Tabela 3 – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika Grada Zagreba i Zagrebačke županije u odnosu na RH, za razdoblje I.-VI. 2009. godine, iznosi i indeksi

Osnovni financijski pokazatelji poslovanja poduzetnika Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Republike Hrvatske u razdoblju I. –VI. 2009. godine						
Pozicija	Grad Zagreb		Zagrebačka županija		Republika Hrvatska	
	1. - 6. 2009.	Indeksi 1. - 6. 2009. 1. - 6. 2008.	1. - 6. 2009.	Indeksi 1. - 6. 2009. 1. - 6. 2008.	1. - 6. 2009.	Indeksi 1. - 6. 2009. 1. - 6. 2008.
Broj poduzetnika	29.599	104,4	5.317	105,2	87.663	105,5
Broj zaposlenih /na temelju sati rada/	353.280	101,5	47.065	99,0	904.598	100,3
Ukupni prihodi /u mil. kn/	158.410	96,5	16.814	84,7	298.404	93,3
Ukupni rashodi /u mil. kn/	148.932	95,8	15.964	86,4	284.962	91,0
Bruto dobit - višak prihoda nad rashodima /u mil. kn/	9.479	108,9	849	61,7	13.442	198,1
Investicije u dugotrajnu imovinu /u mil. kn/	17.697	103,3	979	53,9	28.599	90,7
Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom /u kn/	5.431	104,1	4.418	104,5	4.556	104,2

Izvor: FINA, Poslovanje poduzetnika RH 1.-6. 2009.

Hrvatski su poduzetnici u prvih šest mjeseci 2009. godine ostvarili 298,4 milijarde kuna ukupnoga prihoda i 284,9 milijarde kuna ukupnih rashoda, uz ostvarenu bruto dobit od 13,4 milijarde kuna. Ukupni prihodi u odnosu na isto razdoblje prethodne godine smanjeni su za 6,8%, a rashodi za 9,0%. Istodobno, povećana je ekonomičnost poslovanja kao rezultat štednje, pa je na 100 kuna ukupnih rashoda ostvareno 104,72 kune prihoda, a u istom razdoblju 2008. godine 102,17 kuna. Zadržana je gotovo ista razina zaposlenih, a prosječne neto plaće zaposlenih kod poduzetnika iznosile su 4.556 kuna, odnosno nominalno su porasle za 4,2%, a realno za 0,9% (rast potrošačkih cijena bio je 3,3%). U strukturi ukupnih prihoda hrvatskog poduzetništva dominirali su prihodi od prodaje roba i usluga na domaćem tržištu s

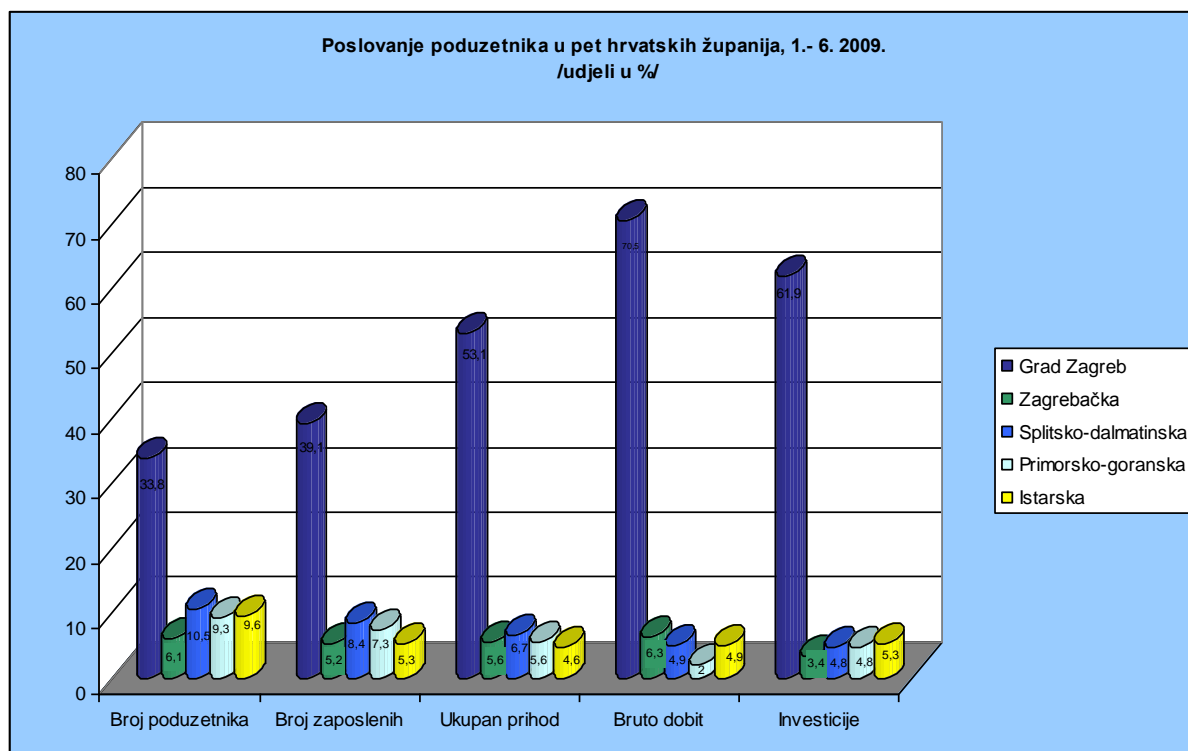
udjelom od 77,6%, a slijede prihodi ostvareni od prodaje na stranim tržištima s udjelom od 12,5%, dok je udjel ostalih prihoda 9,9%. Poduzetnici su u odnosu na isto razdoblje 2008. godine, prihode od prodaje na domaćem tržištu smanjili za 8,3%, a na stranim tržištima za 9,8%. U strukturi rashoda u prvom polugodištu 2009. u odnosu na isto razdoblje prethodne godine zabilježen je natprosječan porast financijskih i izvanrednih rashoda i to za 21,0%, te porast troškova za osoblje od 3,6%, dok je broj zaposlenih povećan za 0,3%. Za neto plaće na razini hrvatskoga poduzetništva izdvojeno je ukupno 24,7 milijardi kuna, odnosno 4,5% više nego u prvom polugodištu 2008. godine. Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom kod poduzetnika Hrvatske iznosila je 4.556 kuna odnosno bila je nominalno za 4,2% viša nego u istom razdoblju prethodne godine, ali realno je povećana, uslijed porasta potrošačkih cijena od 3,3%, za 0,9%. Ukupna vrijednost investicija hrvatskih poduzetnika u prvom polugodištu 2009. iznosi 28,6 milijardi kuna što je za 9,3% manje nego u prvih šest mjeseci prethodne godine, kao posljedični rezultat smanjenje ukupne gospodarske aktivnosti. Najveća ulaganja na razini RH ostvarili su investitori s područja građevinarstva (19,5% ukupnih ulaganja), zatim iz područja trgovine (12,8%), prerađivačke industrije (11,1%), prijevoza i skladištenja (9,6%) te iz područja poslovanja nekretninama (9,0%). Od pet djelatnosti (najvećih investitora), porast ulaganja imalo je građevinarstvo za 4,8%; prijevoz i skladištenje za 47,5% i poslovanje nekretninama za 45,1%, a smanjenje ulaganja bilježi prerađivačka industrija za 22,7% i trgovina za 23,3%.

U prvom polugodištu 2009. gospodarska aktivnost je u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine smanjena u svim županijama, što je prouzročilo pad ukupnih prihoda, ali i ukupnih rashoda, osim u Koprivničko- križevačkoj županiji gdje je zabilježen rast prihoda od 1,7% i rashoda za 2,5%. Ostvarena bruto dobit, odnosno ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda, registrirani su u 17 županija, pri čemu je prvo rangirani Grad Zagreb s ostvarenom bruto dobiti od 9,5 milijardi kuna; na drugom mjestu je Zagrebačka županija s ostvarenih 849 milijuna kuna bruto dobiti; na trećem Splitsko-dalmatinska županija (659 milijuna kuna dobiti), a na četvrtom Istarska županija s 658 milijuna kuna dobiti. Što se tiče ulaganja u dugotrajnu imovinu, s investiranih 17,7 milijardi kuna dominira Grad Zagreb čiji je udjel u ukupnim investicijama na razini hrvatskoga poduzetništva dosegao 61,9%., što je porast u odnosu na isto razdoblje 2008. od 3,3%. Do najvećeg porasta investicija u dugotrajnu imovinu od 44% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine došlo je u Šibensko- kninskoj županiji (vrijednost 425 milijuna kuna), a do najvećeg pada od 46,1% u Zagrebačkoj županiji (vrijednost 979 milijuna kuna). Po ostvarenom udjelu u ukupnim ulaganjima poduzetnika RH,

Zagrebačka županija i dalje drži četvrto mjesto (3,4%). Drugo rangirana je Istarska (5,3%), a treće mjesto dijele Splitsko-dalmatinska i Primorsko-goranska županija s po 4,8% udjela. Inače, prema postignutim rezultatima poslovanja hrvatskih poduzetnika u prvom polugodištu 2009. godine, a gledano na razini županija, dominantnu poziciju ima Grad Zagreb, a slijede Splitsko-dalmatinska, Primorsko-goranska, Zagrebačka, Istarska i Osječko-baranjska županija.

U razdoblju siječanj/lipanj 2009. godine udjel Grada Zagreba u broju poduzetnika Hrvatske bio je 33,8%, a u broju zaposlenih 39,1%. Daleko iza toga su Splitsko-dalmatinska županija s udjelom od 10,5% u broju poduzetnika i sa 8,4% u broju zaposlenih, dok je treće rangirana Primorsko-goranska županija s 9,3% udjela u broju poduzetnika i sa 7,3% udjela u broju zaposlenih. Na četvrtom mjestu je Istarska županija s udjelom od 9,6% u broju poduzetnika i 5,3% u broju zaposlenih, a peto mjesto zauzima Zagrebačka županija s udjelom od 6,1% u broju poduzetnika i s 5,2% u broju zaposlenih.

Slika 1 – Poslovanje poduzetnika u pet hrvatskih županija, 1.- 6. 2009. godine, udjeli u hrvatskom poduzetništvu, u%

Grad Zagreb ima više od polovice udjela u ukupnim prihodima (53,1%) i u ukupnim rashodima (52,3%) poduzetnika Hrvatske, a slijede ga Splitsko-dalmatinska županija sa 6,7% ukupnih prihoda i 6,7% ukupnih rashoda, dok je treće rangirana Zagrebačka županija s 5,6%

ukupnih prihoda i 5,6% ukupnih rashoda. Po ostvarenom udjelu od 5,6% u ukupnim prihodima i 5,7% u ukupnim rashodima četvrto mjesto zauzima Primorsko-goranska županija; na petom je Istarska (4,6% ukupnih prihoda i 4,6% ukupnih rashoda), a na šestom Osječko-baranjska (4,0% ukupnih prihoda i 4,1% ukupnih rashoda). U Gradu Zaagrebu plaće zaposlenih kod poduzetnika bile su 19,2% veće od prosjeka RH, dosegnuvši u prvom polugodištu 2009. iznos od prosječnih 5.4321 kunu, dok su u svim ostalim županijama bile manje od prosjeka i to od 3,0% u Zagrebačkoj županiji, pa do 28,5% u Virovitičko-podravskoj županiji.

Tabela 4 - Udjeli Grada Zagreba i Zagrebačke županije na razini hrvatskoga poduzetništva u osnovnim poslovnim kategorijama za razdoblje I.-VI. 2009. godina, /u%

Udjeli Grada Zagreba i Zagrebačke županije na razini hrvatskoga poduzetništva u osnovnim poslovnim kategorijama za razdoblje I.-VI. 2009. /u%/		
Pozicija	Grad Zagreb	Zagrebačka županija
Broj poduzetnika	33,8	6,1
Broj zaposlenih	39,1	5,2
Ukupni prihodi	53,1	5,6
Ukupni rashodi	52,3	5,6
Bruto dobit	70,5	6,3
Investicije u dugotrajnu imovinu	61,9	3,4

Tabela 5 - Agregirani podaci po djelatnostima NKD-a 2007 za Zagrebačku županiju, za razdoblje 1.-6. 2009. godine

Zagrebačka županija	Broj poduzeća /broj/	Ukupni prihodi /u kn/	Ukupni rashodi /u kn/	Nadnice i neto plaće /u kn/	Zaposleni /broj/	Investicije u dugotrajnu imovinu /u kn/
Poljoprivreda, lov, šumarstvo, ribarstvo	118	223 272 936	195 840 740	12 280 394	563	5 586 002
Rudarstvo i vađenje	13	64 310 999	53 238 154	6 748 017	250	1 272 369
Prerađivačka industrija	982	4 065 747 180	3 775 146 383	366 324 593	14 405	198 983 393
Opskrba el. energijom, plinom, parom i klimatizacija	13	141 977 379	144 896 743	6 948 574	213	14 407 091
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	27	178 004 184	177 524 043	33 409 940	1 154	43 559 452
Građevinarstvo	713	1 337 356 301	1 290 219 560	133 957 862	5 976	55 229 480
Trgovina na veliko i malo; servisi	1 865	8 822 418 072	8 547 606 963	411 242 277	15 963	300 874 170
Prijevoz, skladištenje	253	908 802 108	825 200 482	147 415 912	3 295	62 514 597
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	165	104 467 893	98 483 987	19 754 344	912	5 981 789
Informacije i komunikacije	191	136 057 372	134 975 641	15 306 596	534	9 111 107
Financijske i djelatnosti osiguranja	32	34 009 838	32 134 103	2 452 617	117	84 253
Poslovanje nekretninama	71	24 186 494	18 705 725	2 823 938	108	3 708 291
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	570	530 787 413	455 569 307	52 033 273	1 859	264 920 430
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	85	122 658 708	117 416 816	19 015 852	878	6 142 616
Obrazovanje	35	29 094 877	22 622 247	5 154 617	205	3 057 564
Zdravstvena zaštita i soc.skrb	47	22 749 848	19 387 047	6 395 362	296	612 762
Umjetnost, zabava i rekreacija	28	9 981 759	11 548 504	867 644	47	590 406
Ostale uslužne djelatnosti	109	48 634 140	43 730 734	5 521 486	290	2 193 270
Ukupno	5 317	16 813 517 501	15 964 267 179	1 247 653 298	47 065	978 829 581

Tabela 6 - Agregirani podaci po djelatnostima NKD-a 2007 za Grad Zagreb, za razdoblje 1.-6. 2009. godine

Grad Zagreb	Broj poduzeća /broj/	Ukupni prihodi /u kn/	Ukupni rashodi /u kn/	Nadnice i neto plaće /u kn/	Zaposleni /broj/	Investicije u dugotrajnu imovinu /u kn/
Poljoprivreda, lov, šumarstvo, ribarstvo	176	1 902 339 094	1 843 376	363 791 404	9 911	92 354 844
Rudarstvo i vađenje	39	3 214 359 794	2 659 047 888	180 030 190	3 594	310 547 061
Prerađivačka industrija	2 833	19 765 494 409	18 988 378 847	1 787 400 203	51 910	1 005 697 370
Opskrba el. energijom, plinom, parom i klimatizacija	53	11 897 892 371	11 585 962 427	606 285 122	14 452	830 608 670
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	73	585 013 692	449 606 956	33 455 780	1 088	65 833 548
Građevinarstvo	3 482	13 275 319 417	12 570 533 947	1 004 322 007	35 470	4 328 345 016
Trgovina na veliko i malo; servisi	9 499	59 150 000 487	57 447 885 499	2 628 838 346	93 324	2 199 470 712
Prijevoz, skladištenje	870	6 847 503 208	6 414 162 421	1 110 555 269	33 767	1 594 703 324
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	935	1 162 442 393	1 158 860 831	188 174 485	8 714	522 176 504
Informacije i komunikacije	1 916	14 526 192 817	11 567 206 905	1 087 583 065	24 845	1 246 293 680
Financijske i djelatnosti osiguranja	371	8 194 072 424	7 901 908 126	289 639 924	7 202	1 729 103 012
Poslovanje nekretninama	1 031	4 076 005 662	3 771 920 507	531 861 729	13 675	2 033 327 416
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti						952 174 291
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	892	2 776 921 162	2 589 892 523	353 992 189	16 750	642 813 308
Obrazovanje	280	209 079 357	187 859 509	38 666 769	1 354	3 293 178
Zdravstvena zaštita i soc.skrb	286	445 046 261	380 645 908	80 946 918	2 618	37 823 284
Umjetnost, zabava i rekreacija	232	887 849 912	879 745 076	150 774 658	6 179	68 136 728
Ostale uslužne djelatnosti	703	478 270 960	452 203 540	60 316 961	2 759	23 267 671
Javna uprava, obrana; obvezno soc. osiguranje	25	167 176 417	72 962 024	15 020 114	384	10 531 113
Djelatnost kućanstava kao poslovača	1	126 161	13 523	0	0	0
Ukupno	25 599	158 410 202 626	148 931 602 176	11 511 541 428	353 280	17 696 500 730

Tabela 7 – Agregirani podaci prema vlasništvu poduzeća u Zagrebačkoj županiji i Gradu Zagrebu za razdoblje 1. – 6. 2009.

Pozicija	Državno	Privatno	Zadružno	Mješovito	Ukupno
Grad Zagreb	118	29 296	53	132	29 599
Zagrebačka županija	33	5 249	22	13	5 317

Tabela 8 – Agregirani podaci prema veličini poduzeća u Zagrebačkoj županiji i Gradu Zagrebu za razdoblje 1. – 6. 2009

Pozicija	Mali	Srednji	Veliki	Ukupno
Grad Zagreb	28 840	502	257	29 599
Zagrebačka županija	5 182	115	20	5 317

Gospodarska kriza odrazila se i na solventnost tvrtki, pa je na razini Grada Zagreba broj insolventnih pravnih osoba koncem lipnja 2009. godine. dosegao brojku od njih 8.006, u kojima je zaposleno ukupno 8.800 radnika, uz iznos od 7,8 milijardi kuna nepodmirenih obveza. U Zagrebačkoj županiji istodobno je registrirano 1.328 insolventnih pravnih osoba sa zaposlenih ukupno 2.474 radnika, a nepodmirene obveze bile su 957,6 milijuna kuna. U ukupno 22.906 insolventnih pravnih osoba na razini RH, udjel Grada Zagreba bio je 34,9%, a Zagrebačke županije 5,8%. Ukupan iznos nepodmirenih obveza insolventnih pravnih osoba na razini RH bio je s 30. lipnjom 2009. godine 17,2 milijarde kuna, a riječ je o poduzećima s ukupno 36.893 zaposlenih

ZAKLJUČNI OSVRT

Nakon snažnog pada gospodarske aktivnosti u prvoj polovici 2009. godine nešto povoljnija kretanja moguće je prema prognozama ekonomskih analitičara očekivati u drugoj polovici 2010., dok bi se putom oporavka krenulo tek 2011. godine. Spomenimo uz to da su predviđanja vodećih svjetskih prognostičkih institucija da će u razdoblju do 2015. godine doći do konsolidacije svjetskoga gospodarstva, što se argumentira resursnim mogućnostima, razvojem tehnologije unapređenjem ljudskih potencijala i napretkom demokracije. U konstalaciji takvih odnosa, moguće je realno pretpostaviti kako će razdoblje koje potom slijedi biti obilježeno otvorenim perspektivama na globalnom i nacionalnom planu. Što se pak sadašnjosti tiče, kriza je potaknula i pitanje strukture gospodarstva kako na razini Hrvatske, tako i pojedinih županija, a strukturno gledajući stanje je nepovoljno, barem što se domaće industrije tiče. Izlazak iz krize trebalo bi stoga potražiti i u brznoj provedbi procesa restrukturiranja ukupnoga hrvatskoga gospodarstva kroz dobre razvojne programe u svakoj županiji. Za Zagrebačku županiju to bi bili programi daljnjeg razvoja malog poduzetništva, posebice onog proizvodnog, s naglaskom na primjeni suvremenih tehnologija. Što se pak Grada Zagreba tiče, očito je da će se u njegovoj gospodarskoj strukturi, slijedom primjera europskih metropola, nastaviti terciarizacija, ali, može se kazati, s obilježjima jačanja onih djelatnosti terciarnog sektora koje su okrenute intelektualnim potencijalima, na račun djelatnosti klasičnih usluga, obilježenih nižom profitabilnošću i nižom obrazovnom strukturom radne snage. Moguće je ustvrditi kako je snažan iskorak na području urbanizacije, gospodarstva i javnoga života nametnuo Gradu Zagrebu, ali i Zagrebačkoj županiji nove odrednice budućnosti koje će trebat rješavati, poštivajući ravnotežu u odnosima starog i novog, uz izgradnju gospodarske strukture visoke efikasnosti i dohodovnosti⁹.

---

⁹ *Kako je naglašeno na tematskoj sjednici Gospodarskoga vijeća Komore Zagreb održanoj 25. veljače 2009. godine, koje je u proširenom sazivu raspravljalo o regionalnoj konkurentnosti Hrvatske, uz poseban naglasak na detalje za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, nacionalna konkurentnost ovisi o kvaliteti poslovnoga okruženja i poslovnoga sektora u svim županijama, što u prvi plan stavlja potrebu ravnomjernog regionalnog i lokalnog razvoja u zemlji, a sagledavanje početne pozicije regionalne konkurentnosti, preduvjet je gospodarskoga razvoja i ekonomskoga rasta, što prioritetnim drži i Europska unija, stimulirajući ga kroz strukturne, ali i pretprijetne fondove. Prema „Regionalnom indeksu konkurentnosti Hrvatske 2007.“, dokumentu koji je izradilo Nacionalno vijeće za konkurentnost temeljem provedenog istraživanja uz obuhvat 176 parametara konkurentnosti (metodologija UNDP-a), Grad Zagreb je po ukupnoj konkurentnosti zauzeo prvo, a Zagrebačka županija peto mjesto. Promatrano sa statističke NUTS2 razine, najkonkurentnija je regija Sjeverozapadna Hrvatska, a sa županijske, dominira Grad Zagreb, kako u rangu poslovnoga okruženja, tako i u efikasnosti poslovnoga sektora. Od konkurentnih prednosti Zagreba izdvojeno je njegovo vodstvo po stupnju obrazovanja, investicija, razvijenosti poduzetništva i razini ekonomskih rezultata, te dosegnutom BDP-a po stanovniku, a od nedostataka, dakle faktora po kojima gubi prednost, nedovoljna izgrađenost poslovne infrastrukture, poduzetničkih zona i ulaganja u malo poduzetništvo. Što se, pak, Zagrebačke županije tiče, kao njezina konkurentna prednost istaknut je visok stupanj razvijenosti poduzetništva i poslovne infrastrukture, dok se nedostatkom drži niska razina poslovne efikasnosti. Stanje se u tom pogledu, dakako, mijenja, jer je indeks konkurentnosti rađen na statističkim podacima za 2006. godinu.*

---

i